

**ЈПШ „ШУМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ а.д. СОКОЛАЦ
ШГ „РОМАНИЈА“ СОКОЛАЦ**

**ШУМСКОПРИВРЕДНА ОСНОВА
ЗА РОМАНИЈСКО ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ
(важност од 01.01.2015. до 31.12.2024. године)**

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а.д. СОКОЛАЦ

С А Д Р Ж А Ј

I.	УВОДНИ ДИО	4
1.	РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ	4
2.	ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА	4
	Географски положај шумскопривредног подручја.....	4
	Границе шумскопривредног подручја	5
	Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја	6
	Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја.....	7
	Општекорисне функције	10
	Угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара.....	11
	Организација управљања у шумарству	14
	Број и структура запослених у шумарству	14
	Економски и саобраћајни услови	14
	Развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреда.....	15
3.	ПОСЕБНА ОГРАНИЧЕЊА У ГАЗДОВАЊУ НА ДИЈЕЛОВИМА ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА	19
II.	СТАЊЕ ШУМА У ДОБА УРЕЂИВАЊА	19
	Површине ширих категорија шума по општинама	19
	Површине ширих категорија шума по привредним јединицама	20
	Површине ширих категорија шума по општинама (Н-неминирано и М-минирано)	21
3.	СТАЊЕ ДРВНЕ ЗАЛИХЕ И ЗАПРЕМИНСКОГ ПРИРАСТА И ОСТАЛИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА	22
3.1.	Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по ширим категоријама шума	22
	Шира категорија високе шуме са природном обновом	22
	Шира категорија шумских култура	24
	Шира категорија изданаčkih шума	27
	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	28
3.2.	Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по општинама ..	29
3.3.	Стање шумских комуникација и степен отворености шумскопривредног подручја	48

III. ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ЗА НАРЕДНИ УРЕЂАЈНИ ПЕРИОД	49
Обим сјеча у високим шумама са природном обновом по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету	49
Обим сјеча у шумским културама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету	50
Обим сјеча у издначким шумама по врстама дрвећа, и дебљинској структури	51
План сјеча по општинама	52
ПЛАН ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА	55
Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за ШПП	56
Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за општине	58
План коришћења осталих шумских производа.....	62
Потенцијалне могућности коришћења љековитог биља	62
Корисне врсте гљива и њихове производне могућности	64
ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА	65
Врста шумскоузгојних радова	65
Обим шумскоузгојних радова	65
План шумскоузгојних радова за ШПП	66
ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА	66
Врсте шумских штета и мјере заштите.....	66
Заштита шума од штетног дјеловања човјека.....	67
Заштита шума од стоке и дивљачи.....	67
Заштита шума од инсеката и биљних болести.....	68
Заштита шума од елементарних непогода	70
Заштита шума од шумских пожара.....	71
ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА	72
План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камоионских путева	73
План набавке механизације и друге опреме инвастиционог карактера	73

I УВОДНИ ДИО

1. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ

Шуме представљају један од најсложенијих екосистема на земљи који као добро од општег интереса и природно обновљив ресурс има непроцјењив значај за људско друштво. Шумарство је веома комплексна привредна грана коју првенствено карактерише отвореност простора и дугорочно планирање на бази континуитета газдовања шумама. Шума је добро од посебног друштвеног значаја које поред производних има и друге општекорисне функције (заштитна, хидролошка, климатска, хигијенско-здравствена, туристичко-рекреативна, привредна, наставна, научно-истраживачка и др.), из чега проистиче и обавеза шумарских стручњака да шуме и шумска земљишта плански користе за производњу дрвета, узгој и лов дивљачи, искориштавање споредних шумских производа, рекреацију, заштиту вода итд. Њихова је дужност да ускладе различите циљеве газдовања, да их третирају комплексно и да тако постигну највећу корист коју шума својим директним и индиректним утицајима даје друштву.

Све поменуто утицало је на друштво да коришћење, обнову и заштиту шума регулише посебним законским прописима.

Чланом 17. став 1. Закона о шумама, ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/08 и 60/13), прописано је: "Шумама се газдује на основу шумскопривредне основе и извођачких пројеката". Ставом 2. истог члана закона прописано је „Основа је план за дугорочно газдовање шумама у коме мора бити утврђена еколошка, привредна и социолошка подлога за биолошко побољшање шумских ресурса и остваривање општег интереса у складу са стратегијом развоја шумарства и шумарским програмом Републике“.

Чланом 18. став 5. Закона о шумама прописано је: "Основом се одређују основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређивање шума, очување и јачање општекорисних функција шума и заштита шума, а Основа садржи и анализу дотадашњег газдовања шумама, приказ стања шума, циљеве газдовања шумама, врсту и обим радова".

Ова шумскопривредна основа има рок важења **01.01.2015.** до **31.12.2024.** године.

2. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА

Географски положај шумскопривредног подручја

Одлуком Владе Републике Српске о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", бр. 101/05, 10/07 и 107/12), формирано је Романијско шумскопривредно подручје, чији је корисник Шумско Газдинство „Романија“ са сједиштем у Сокоцу и шумском управом у Источном Старом Граду.

Шумскопривредно подручје Романијско налази се на територији сљедећих општина:

- Соколац (шифра општине 050), а на територији ове општине се налази 85,74 % од укупне површине подручја.
- Источни Стари Град (шифра општине 021) са 10,05 % површине подручја.
- Источно Ново Сарајево (шифра општине 020) са 3,09 % површине подручја и
- Хан Пијесак (шифра општине 058) са 1,11 % површине подручја.

Подручје на сјеверу граничи са општином Хан Пијесак у Републици Српској, а у Федерацији БиХ са општинама Олово и Илијаш. На истоку граничи дјелом са општином Хан Пијесак, а дјелом са општином Рогатица. У јужном дијелу граничи са општином Пале и Рогатица, и на западу граничи са градом Сарајево у Федерацији БиХ.

Општина Соколац лежи на платоу Гласинца у подножју планине Романије. Гласинац је висораван са богатим пашњацима и ливадама на надморској висини изнад 850 метара.

Романијско шумскопривредно подручје настало је спајањем бившег ШГ „Бистрица“ Црепољско и ШГ „Романија“ Соколац.

Општина Соколац (центар насеља је на 43° 56' 14" SGŠ и 18° 47' 54" IGD) се налази у источном дијелу Републике Српске, око 35 km источно од Сарајева. Обухвата површину од 729 km². Центар насеља је на надморској висини од око 870 метара. На подручју општине живи 12.607 становника у 4.066 домаћинства (прелиминарни резултати пописа становништва из 2013. године). Највећи дио чини сеоско становништво.

Границе шумскопривредног подручја

Границе Романијског шумскопривредног подручја утврђене су Одлуком Владе Републике Српске о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској, а која садржи и детаљан опис граница свих шумскопривредних подручја у Републици Српској.

Опис границе подручја почиње са границе ентитета поред коте 1.069 зване Вис. Од границе ентитета граница иде западно на пут за Жеравице и преко Чађавице долази до Кланца. Од Кланца Рубинском косом преко коте 1216 и 1239 долази на коту 1307, одакле иде на коту 1294 Бабинска планина. Одатле наставља источно преко коте 1272 и коте 1126 до коте 1175 те преко брда Висе југоисточно на Кучанске планине на коту 1203. Од коте 1203 иде југоисточно на коту 1172. Граница ШПП даље иде јужно на коту 1103. Од коте 1103 иде југозападно преко Араповца и Кукавице. Одатле продужава магистралним путем Соколац – Хан Пијесак до Пећника. Граница даље скреће источно на коту 1122 у дужини око 1200 m и онда скреће јужно те преко Палјике на коту 1138 наставља преко Деветак планине. Одатле граница наставља југоисточно и долази на око 150 m источно од коте 1236. Ту скреће сјевероисточно и долази на око 150 m сјеверно од коте 1214 и наставља истим правцем у дужини око 1000 m и излази на пут код села Стрмница. Граница даље наставља путем преко коте 1126 до скретнице за Цимрије, одакле преко коте 1100 пролази поред села Пушоње преко коте 1076 и Бабића бунара иде до коте 1130 и продужава до мјеста званог Козаре, гдје прави шпиц и иде југозападно на коту 1183 Красуље и иде даље истим правцем на коту 1380 Букова гора и Алиловина до коте 1305 Јелика гдје скреће југоисточно гребеном и страном на око 1500 m савија западно око 300 m и опет скреће јужно поред извора званог Корита испод коте 1361 на око 500 m источно од коте и даље југозападно до мјеста Точионик одакле продужава јужно преко Росуља и Галети даље Шијановим долем па увалом и силази на коту 855 до мјеста Брегови одакле скреће западно на мјесту Мрчи гдје прави кривину и иде јужно преко Осоја све до Радушје гдје савија западно преко Биљега и код мјеста Ушњаци пресеца пут и даље наставља истим правцем све до коте 873 гдје мјења правац у југо-запад и иде око 1100 m, пресеца поток Берг те иде западно на коту 709 гдје код млина скреће страном југо-западно и пролази изнад коте 943 на око 400 m одакле прави благи завој западно на коту 948 Ступин до гдје нагло савија и силази у поток Ракитница и даље иде југоисточно потоком све до Бијелих вода гдје прави кривину и скреће југозападно и изнад коте 1105 на око 350 m па до Буковаче гдје скреће јужно страном на коту 1088 Рабар даље иде јужно преко Горњих Обртића гдје пресеца пут који води за Соколац гдје код Доњих Обртића скреће западно на Врхбарје. Од Врхбарја скреће југозападно преко Шатровине и излази на коту 948 гдје скреће западно на коту 982 и благо скреће сјеверозападно на коту 1139 (Градина) и преко Црвених стијена и коте 1116 одакле иде сјеверно на коту 1182 Голо брдо, одакле скреће западно на коту 1202, а са коте 1202 иде сјеверно на коту 1196 Горњаци. Одатле скреће сјеверозападно на коту 1239 и иде истим правцем на коту 1283 (Игришта) одакле продужава западно на коту 1431 (Палјика), затим скреће сјеверозападно преко Великог брда на Попову кулу гдје скреће западно преко Брезјака на коту 1503 звану Гавранка, одакле савија у правцу сјевера иде преко Орлове стијене и Ибишовог ждријела, пресеца пут Равна Романија, гдје скреће сјеверозападно на коту 1423 –Црвена стијена

и даље наставља сјеверно на коту 1392 Равна стијена. Од коте 1392 продужава сјевероисточно и поред коте 1349 преко Мера продужава на коту 1291 и у правцу сјевера на коту 1328 Велики Врх. Од коте 1328 продужава сјеверно и пресијеца пут Сушике-Брезје и иде на коту 1179, те продужава истим правцем сјеверно и излази на коту 1239 Оштра Глава, те истим правцем продужава до коте 1212-Врхови мијења смијер у правцу југозапада и излази на коту 1232. Од коте 1232 опет скреће у правцу сјеверозапада до мјеста Превала, одакле мијења смијер према југозападу и излази на коту 968 и иде поред пута и Палочког потока и поред мјеста Радаковина и испод коте 1063 на око 200 метара скреће југозападно преко Кошута планине и пресијеца пут на раскршћу и излази на коту Увори-1175 одакле скреће јужно до пута и мјеста Леденице одакле прави шпиц и иде путем сјеверозападно поред коте 1109 и опет продужава истим правцем, путем до Уварског потока и скреће југозападно на коту 1366 Стублински крш и на коту 1365 одакле скреће јужно према мјесту Торови те скреће благо југозападно на коту 1423 Кршеви и даље продужава истим смјером на коту 1229 звану Петковица. Од коте 1229 иде поред коте 1202 и све до Медника. Од Медника јужно наставља према коти 1172 гдје благо прави кривину и скреће југозападно поред коте 1171 гдје пресијеца пут Брезовице и Земаница и продужава у правцу југа и поред коте 1162 Кобиља глава истим смјером излази на коту 1107 Брда. Од коте 1107 иде на коту 1143 Злокос и благо југоисточно према мјесту Соколина излази на коту 1021 Грабовик. Од Грабовика скреће југозападно и силази у ријеку Мокрањска Миљацка и иде узводно М. Миљацком до ушћа у Паљанску Миљацку на коту 524, иде даље узводно 300 m П. Миљацком гдје нагло скреће према југу Довличким потоком преко коте 899 код Крешнице. Од коте 899 благо савија југоисточно а затим јужно и иде преко Пањева и Целина гдје пресијеца пут и скреће југозападно на коту 1451 Рудине, одакле савија и излази на коту 1462 Градина те наставља истим смјером скреће југоисточно преко Друма и Долова истим правцем излази на коту 1356 Писково брдо. Од коте 1356 иде западно преко Борка на коту 1203-Кикови спушта се у корито Касиндолске ријеке. Даље прати низводно Касиндолску ријеку те око 500 m изнад Паљачке главе напушта К. ријеку, иде сјеверно преко Слана, Великог Крижа-831 те Малог Крижа-782, преко Деспиног брда долази до Павловца -630. Од коте 630 иде западно, пресијеца пут Касиндол-Лукавица даље иде путем поред коте 541, 533, спушта се на ентитетску границу и наставља сјевероисточно е. г. Преко Добриње, Сарајева те преко Враца, Брајковаца и Липа до коте 872 гдје мјења правац у југоисток до Добре воде- 1251. Одатле граница мјења правац у сјевероисток иде према Козијој ћуприји преко коте 665, пресијеца пут Сарајево- Пале, продужава сјеверно поред Храсове главе пресијеца пут Сарајево-Сумбуловац. Даље иде поред Фалетића преко Дебелог брда пресијеца локални пут наставља сјеверно око 400 m, па сјевероисточно иде поред планинарског дома Црепољско стално пратећи границу ентитета. Даље иде преко Карауле поред Згонског рида-1232 на коту 853 затим преко кота 966, 872, преко Крње јеле, Храстовог гаја, Колаковића преко Г. Гурдића испод коте 1183 иде према Вису кота 1069 на пут Чађавице одакле је почео опис ШПП „Романијско“.

Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја

На Романијском шумскопривредном подручју у протеклом уређајном периоду евидентирано је 564,48 хектара узурпираног шумског земљишта. Да би проблем површина под узурпацијама био ријешен, односно да у будућности не би долазило до даљњег отуђивања шума и шумског земљишта на читавом шумскопривредном подручју, потребно је да Шумско газдинство „Романија“ Соколац, односно ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, интензивира сарадњу са надлежним органима општина овог подручја и другим надлежним институцијама Републике и изврши коначно утврђивање граница посједа, те оствари добру сарадњу са надлежним органима судске власти, како би се спријечило противправно присвајање и коришћење шума и шумског земљишта.

Рјешавање проблема узурпација треба да је у складу са Законом о шумама и Законом о стварним правима, ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/08 и 58/09), као и другим законима и правилницима везаним за ову проблематику.

Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја

○ Биолошке карактеристике

Према хоризонталном рашчлађењу шумске вегетације у бившој Југославији (Braun-Blanquet) ро (Стефановић, В. et al, 1977), шумскопривредно подручје Романијско припада Области унутрашњих динарида, Подручју источnobосанске висоравни, Романијском и малим дијелом Озренско-округличком рејону. Дјелимично у свом југозападном дијелу припада и Југоисточnobосанском подручју.

Подручје источnobосанске висоравни обухвата планинске крајеве око Сарајева и Вареша до кањона Дрине са веома израженом Романијском висоравни. Подручје највећим дијелом лежи изнад 1000 m.n.v. Клима има планински карактер, мада од новембра до маја осјећа се утицај континенталне климе. У вегетационом периоду падне око 52 % годишњих падавина.

Када говоримо о шумској вегетацији најзаступљеније су шуме букве и јеле са смрчом (*Piceo-Abieti-Fagetum*) унутар којих су распрострањене често секундарне шуме бијелог бора и смрче, (*Piceo-Pinetum illyricum*), шуме јеле и смрче, (*Abieti-Picetum illyricum*). Мање површине представљају секундарне шуме букве (*Fagetum montanum et Luzulo-Fagetum*).

Југоисточnobосанско подручје заузима планинске и субалпинске предјеле југисточне Босне, јужно од Сарајевског поља до границе са Црном Гором. Са истока је омеђено линијом која слиједи од Равне планине и Јахорине, кањоном Бистрице и долином Дрине до Шћепан поља. Југозападну границу представљају гребени Бјелашнице, Трескавице, Зеленгоре и Волујака.

На овом подручју распрострањене су шуме букве и јеле са смрчом (*Piceo-Abieti-Fagetum*), као и шуме букве (*Luzulo-Fagetum*). На мањим површинама заступљене су и шуме јеле и смрче. Унутар ових шума распрострањене су секундарне фитоценозе букве (*Fagetum montanum illyricum*). За субалпинску зону карактеристична је заступљеност шуме букве (*Fagetum subalpinum*) и клековине бора (*Pinetum mugi*). На стаништима у кањонима водотока распрострањене су реликтне шуме црног бора (*Pinetum nigrae calcicolum*), шуме црног граба (*Orno-Ostryetum*), термофилне шуме букве (*Ostryo-Fagetum*) и шуме јавора и липе (*Aceri-Tilitum mixtum*).

○ Климатске карактеристике

Романијско шумскопривредно подручје према Еколошко-вегетацијској рејонизацији Босне и Херцеговине, (Стефановић, В. et al. 1983) припада Области унутрашњих динарида, коју карактерише надморска висина од око 500 па до 2300 метара. Међутим највећи дио шумскопривредног подручја се налази у распону од око 750 - 1300 m.n.v.

Климу неког краја одређују географски положај, удаљеност од мора и рељефске карактеристике, у првом реду надморска висина.

На највећем дијелу подручја, може се рећи да влада планинска клима, с тим што је у нижим предјелима присутна појава температурне инверзије па и у њима влада планинска клима, нешто блажег облика, а у подручју преко 1500 m.n.v. планинска клима има карактер алпске климе.

Карактеристикама климе одговара и појава одговарајућих шумских заједница, односно вегетацијских појасева. Планинској клими нижег појаса (са елементима умјерено-континенталне климе) одговара појас брдских китњаково-

букових заједница, а планинској клими вишег појаса шуме букве и јеле са смрчом. Измјењеној алпској клими одговара појас субалпинских шума букве, субалпинских шума смрче и клековине бора кривуља.

Подаци о клими су узети за метеоролошку станицу Соколац, 913 m.n.v., 43,92611° географске ширине, 18,78917° географске дужине (Републички завод за статистику Републике Српске).

Температура ваздуха

Температура ваздуха има физиолошки и еколошки значај. Физиолошки значај је у томе што се при одређеној температури одвијају животне појаве као што су клијање и ницање сјемена, дисање, фотосинтеза и др., а еколошки значај је у томе што температура ваздуха условљава географски распоред шумске вегетације на Земљи. Због тога се температура ваздуха сматра примарним еколошким, односно климатским чиниоцем. Температура утиче како на хоризонтално, тако и на вертикално распрострањење шумске вегетације.

У наредним табелама приказаме су просјечне мјесечне и годишње температуре ваздуха за метеоролошку станицу Соколац (Републички завод за статистику Републике Српске). Подаци су у °C и за период 1996-2008 година.

Према приказаним подацима у наредним табелама видимо да је просјечна годишња температура ваздуха 7.4°C. Посматрано по мјесецима највиша је у јулу, а најнижа у децембру и јануару. Подаци о температурама указују на умјерено планински карактер климе.

Метеоролошка станица Соколац

(mnv)	мјесец												просјек
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
913	-2,6	-1,6	1,9	7,1	12,6	16,0	17,4	17,1	11,8	8,4	2,8	-2,2	7,4

Падавине

Количина и расподјела падавина у току године је једна од најважнијих карактеристика климе неког подручја. Подаци о падавинама су за исти период као и за температуру и исказани су у mm/m².

Просјечна годишња количина падавина у општини Соколац износи 921,7 mm/m². Количина падавина у вегетационом периоду, а која је најбитнија за биљни свијет је сасвим довољна да задовољи све потребе за водом.

Метеоролошка станица Соколац

(mnv)	мјесец												укупно
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
913	53,7	57,8	59,2	74,0	77,5	81,6	78,0	68,2	101,7	98,3	89,2	82,8	921,7

Релативна влажност ваздуха

Према доступним подацима просјечна годишња релативна влажност ваздуха у Сокоцу (за исти период као и претходни елементи климе) се креће од 75,0 % до 82,0 %, односно просјечно за посматрани период 78,6 %.

○ **Орографске карактеристике**

Орографски фактори спадају у посебну групу еколошких чинилаца. Релјеф терена утиче много-струко на факторе климе и својства земљишта, што се одражава на састав и развој шумских

фитоценоза. Често и сасвим мале разлике у рељефу терена условљавају знатне промјене у вегетацијском саставу. Најзначајнији орографски фактори су: надморска висина, експозиција, нагиб и купираност терена.

Орографске карактеристике овог подручја су доста различите, а с обзиром на велико пространство на коме се налазе шуме и шумска земљишта овог подручја и самим тим се јавља и широк спектар орографских форми.

У погледу надморске висине као једног од орографских фактора, ово подручје припада углавном планинском појасу, са надморском висином која се креће од око 500 па до изнад 1600 метара надморске висине. Међутим највећи дио подручја се налази између 800 и 1400 m.n.v. Најнижа тачка подручја налази се код Лукавице и износи нешто изнад 500 m.n.v., а највиша тачка је Требевић са 1629 m.n.v., затим кота Гавранка на Романији у 144 одјелу са 1503 m.n.v. и др.

○ Геолошке карактеристике

Према Основној геолошкој карти СФРЈ (Прача К 34-2, Сарајево К 34-1..., Савезни геолошки завод, Београд), у геолошком погледу седиментне стијене тријаса су најшире распрострањене творевине на овом подручју. Доњетријаске наслага кварцлискуновитих пјешчара и глинача су заступљене значајније на падинама Озрена.

У кречњачкој анизичкој маси преовладавају масивни и банковити свјетлосиви и руменкасти кречњаци, а рјеђе плочасти до слојевити који се наслањају на доњетријаске силикатне наслага, а са њима се мијешају површине ладничких наслага представљеним у нижим дијеловима са доминацијом рожњака и туфита док су у вишим хоризонтима са плочастим и слојевитим кречњацима у измјени са рожњацима.

Највеће просторе на овом подручју захватају спрудни кречњаци средњег и горњег тријаса. То су подручја Деветака, Копита, Подроманије, Романије, ..Ради се о јако карстификованим кречњацима с врло малим нерастворним остатком, мањим од 1%.

Горњотријаски кречњаци су укљештени у велики комплекс средњогорњих кречњака. То су подручја Гласиначке површи, дијелови Романије и Озрена до саставка ријека Каљине и Биоштице и Крње Јеле. Ови кречњаци су мање чисти и мијешају се са лапоровитим и доломитским кречњацима.

Дијабаз-рожњачке творевине су тектонски смјештене испод и преко спрудних кречњака средње горњег тријаса и кречњака горњег тријаса. Захватају велико пространство: на сјеверу од Рудина, Палежа и Гњата па југоисточно према Доњим Бабинама и Кнежини и даље до Подроманије и Сокоца. Представљена је претежно рожњацима, док подређено долазе кварцни пјешчари и глинци. У овој седиментној маси смјештена су мања или већа тијела дијабаза и спилита, као и серпентинита и перидотита.

Творевине које припадају кенозооцику су пољопривредне површине, па према томе неће бити предмет ове обраде.

○ Педолошке карактеристике

Земљиште представља површински дио литосфере чија је дебљина у односу на читаву земљину кору ништавна, али та танка опна има пресудан значај за опстанак живог свијета на земљи. Земљиште је основно средство производње у шумарству. Сложен рељеф и разноврсност геолошке грађе, условили су образовање већег броја типова земљишта, различитих особина и производног потенцијала.

Основне карактеристике типова земљишта која се највише јављају на подручју су:

Калкомеланосол (кречњачко-доломитна црница), код нас ово земљиште се још назива и планинска црница и то због упадљиво тамне боје хумусног хоризонта и претежне везаности за планински регион. Основна својства црнице зависе у највећој мјери од степена развоја. Ово је примарна развојна фаза стадија земљишта на кречњаку и углавном се јавља у земљишним комбинацијам (двочланим и трочланим). То су плитка, сува, скелетна, хумусом богата земљишта са значајном површинском стјеновитошћу. Захваљујући високом садржају хумуса, степен засиће-

ности базама је висок. То су бескарбонатна земљишта, благо киселе до неутралне реакције. Еколошко-производни потенцијал ових земљишта углавном није повољан, а условљен је рељефом, степеном површинске каменитости, климатским карактеристикама и земљишним комбинацијама коју гради. Главни ограничавајући фактор њихове потенцијалне плодности је мала дубина и карстификована кречњачка подлога, а као плитка земљишта имају малу способност задржавања воде.

Дистрични камбисол (кисело смеђе земљиште) је најзаступљенији представник из камбичне класе земљишта. Ова земљишта настају најчешће непосредно као примарне творевине, а у знатно мањој мјери еволуцијом ранкера. То су дубока земљишта, лаког механичког састава, често скелетна, пропустљива за воду и добро аерисана. Физичке особине су јако повољне, док се хемијске одликују израженом киселошћу, ниским степеном засићености базама и оскудним садржајем приступачних хранљивих материја. Ова земљишта су већином распрострањена у хумидним областима гдје су годишње падавине изнад 700 mm, и то је углавном земљиште брдско-планинских региона гдје претежно заузимају сјеверне стрмије стране. У еколошком-производном погледу ова земљишта спадају међу релативно најпродуктивнија шумска земљишта, што је одређено њиховом дужином и повољним водно-физичким особинама.

Поред овог типа земљишта на подручју се јављају и њихове комбинације.

Калкокамбисол (смеђе земљиште на кречњаку и доломиту) се развија на тврдим чистим кречњацима или доломитима који имају мање од 1% нерастворног остатка. Представља зрели стадиј са завршеним процесом осмеђавања и образовања смеђег (В)-хоризонта. У мозаичним комбинацијама са калкомеланосолом се налази на дијелу ШПП-а. То су средње дубока земљишта, слабо киселе реакције, бескарбонатна и добро дренирана. У планинским регионима заузима најчешће средње висинске појасеве и нешто блаже нагибе. Максимална дубина укупног профила ријетко прелази 60 cm. Испирањем глине ове земљишне творевине прелазе у илимеризовано земљиште. Продуктивност ових земљишта одређена је дужином физиолошки активног профила, мезофилношћу станишта и типом земљишне комбинације коју гради. Стварна продуктивност овог земљишта варира у интервалу ширем од једне бонитетне класе.

Илимеризована земљишта (лувисол), заузимају специфичне форме рељефа, гдје се могу образовати и одржати (заравњени потези и вртаче). Основно обиљежје ових земљишта су елувијално-илувијалне миграције глине. То су по правилу дубока, јако испрана, закисељена земљишта ($pH < 5$). Површинска каменитост је слабо присутна. На доломитима је ово земљиште заступљено неупоредиво мање него на кречњаку, што је последица физичких и хемијских особина доломита, гдје земљиште остаје дуго у фази рендзине. Лувисоли су по правилу дубока земљишта, повољних физичких својстава и као таква су доста продуктивна земљишта.

На шумскопривредном подручју се још јављају и други типови земљишта али их овдје нећемо наводити.

Општекорисне функције шума

Функције шума су:

- а) **привредна** (економска) функција која подразумијева производњу дрвета и других шумских производа, укључујући и ловну дивљач ради остваривања прихода и
- б) **општекорисне** функције шума у које спадају:
 - 1) *еколошке* функције шума, које подразумијевају очување биодиверзитета и заштиту земљишта, вода и климе, укључујући и позитивну улогу у везивању угљеника из атмосфере, односно производњи кисеоника и
 - 2) *социјалне* функције шума које подразумијевају рекреацију, туризам, естетску улогу шума, повољан утицај на здравље људи, образовање, истраживање, одбрану земље и заштиту грађевина и инфраструктуре.

Према утврђеним функцијама и мјерама газдовања, шуме могу бити:

- а) *привредне* шуме, које поред очувања општекорисних функција шума првенствено служе обезбјеђивању шумских производа и услуга,
- б) *заштитне* шуме, које првенствено служе заштити земљишта и вода, насеља, инфраструктурних и других објеката и остале имовине и
- в) *шуме посебних намјена* којима се обезбјеђује:
 - 1) заштита биолошке разноврсности и осталих природних вриједности шума,
 - 2) заштита генофонда, производња шумског сјемена и садног материјала,
 - 3) образовна, научноистраживачка, културно-историјска и естетска функција и
 - 4) здравствено-рекреативна и туристичка функција.

Шуму, као дио природе и несумњиво најкомплекснији систем на земљи, карактеришу веома бројна својства која имају непосредан и посредан значај у подмирењу текућих потреба људског друштва. Значај шуме као најважнијег природног екосистема није само у трајној производњи дрвне масе, коришћењу осталих шумских производа и узгоју дивљачи, он је далеко шири него што то произилази из података о богатству шумског фонда, производњи шумских дрвених сортимената, оствареном шумском производу, броју запослених и др. Друштвени значај шума у оквиру њиховог вишенамјенског коришћења посебно је изражен кроз заштитно-регулаторне функције. Шуме ублажавају и спречавају водну и еолску ерозију, дјелују на режим вода, посебно на заштиту изворишта питке воде. Посебно је значајна улога шуме у регулацији падавина, температурних колебања, прекомјерне инсолације, заштити од штетних имисионих дејстава, општег утицаја на климу и плодност земљишта итд. Осим тога, шума је без конкуренције по питању здравља, одмора и рекреације становништва, доприноса развоју туризма. Потребне за еколошки дјелотворним комплексом шума прогресивно расту са развојем друштва, а Романијско шумскопривредно подручје спада међу чистије екосистеме.

Угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара

Шуме су угрожене од стране многобројних биотичких и абиотичких утицаја. Од биотичких чинилаца највеће штете се појављују у виду шумских крађа, бесправног присвајања шумског земљишта, крчења шума, пашарења, шумских штета у току искоришћавања шума и сл. У циљу спречавања бесправних сјеча и осталих шумских штета од стране домаћег становништва потребно је повећати надзор од стране чувара шума. Исто тако потребно је остварити добру сарадњу са надлежним органима судске власти у циљу бржег рјешавања поднесених пријава о бесправној сјечи.

Чување шума потребно је организовати као превентивну мјеру да би се сачувала национална добра од отуђивања. Да би се спријечиле бесправне сјече и отуђивање дрвених сортимената, у складу са Законом о шумама потребно је урадити програм заштите и чувања шума, те у том смислу оформити чуварску службу.

Чуварска служба неопходна је у смислу наведеног закона да се спријечи пустошење шума, сјеча шума која није одобрена као редован вид обнављања шума, крчење шума, забрани пашарење, жирење, брст, кресање грана, ако шумскопривредном основом није другачије одређено.

Грађани и правна лица која нанесу штету шумама дужни су управљачу шума надокнадити штету према оштетном цјеновнику. Штете настале дјеловањем човјека у претходном уређајном периоду су износиле 1.950.409,47 КМ, и то је један од разлога зашто је потребна квалитетнија организација и контрола рада чуварске службе на овом подручју.

Штета која је нанесена овом организационом дијелу предузећа дјеловањем човјека је велика и у наредном уређајном периоду мора бити смањена.

Бесправне сјече у периоду 01. 01. 2003. - 31. 12. 2013. године:

Година	Број пријава за нанесену штету	m ³	Вриједност (KM)
2003	67	388,65	49.410,00
2004	93	754,99	133.774,34
2005	147	1.371,00	182.204,00
2006	215	2.129,80	338.379,40
2007	102	1.761,65	239.103,77
2008	86	360,40	75.444,06
2009	73	475,40	94.248,56
2010	52	777,52	129.553,83
2011	27	2.068,37	379.430,78
2012	93	1.272,08	171.526,92
2013	111	1.360,32	157.333,81
Укупно	1.066	12.720,18	1.950.409,47

Посебну пажњу у току искоришћавања шума потребно је обратити на успостављање шумског реда у сјечинама, нарочито правилно слагање грана и корање пањева и дрвних сортимената четинара послије сјече, јер су управо то потенцијална мјеста за почетак градиције шумских инсеката и појаву биљних болести. Обавезна је и редовна дознака и сјеча случајних ужитака. Као превентивна мјера, односно у циљу утврђивања бројности, потребно је поставити одређени број клопки (број клопки утврдити са одговарајућим службама заштите шума) за поткорњаке у циљу праћења и правовременог уништавања иницијалних зараза.

Шумски пожари наносе врло велике штете у шуми. Ниједна штеточина није у стању да таквом брзином нанесе штете тих размјера, као што је то у стању да учини шумски пожар. Дејством шумских пожара готово тренутно нестају огромни комплекси шума, што доноси промјену општег изгледа читавог краја гдје је он беснео.

Према степену угрожености шума од пожара, а према Правилнику о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара, („Службени гласник Републике Српске“, број 107/09) постоји пет степени угрожености шума од пожара:

I степен - врло велика угроженост,

II степен – велика угроженост,

III степен – умјерена угроженост,

IV степен – мала угроженост и

V степен - врло мала угроженост.

Шумско газдинство је дужно према горе наведеном правилнику да доноси сваке године „План за заштиту шума од пожара“, и ово газдинство га доноси. За 2014. годину овај план је донесен под бројем 315/14, од 29.01. 2014. године.

Према горе наведеном документу све шуме и шумска земљишта (државне) овог подручја су разврстана у следеће степене угрожености и то:

○ III степен угрожености - који обухвата површину од 32.717,36 хектара и

○ IV степен угрожености – који обухвата површину од 12.341,26 хектара.

Посебно угрожена поручја, а на основу броја до сада регистрованих пожара су: Равна Романија, Копито, Талине, Иван поље, Тонице, Требевић, Булози, Хреша, Точионик, Палеж, подручје око пута Подроманија-Каљина, Гарез и др.

Најчешћи узрочник шумских пожара је непажња становништва или излетника. Шуме су све отвореније, што омогућава све дубљи продор човјека у шуму (излетници, локално становништво) те је њихова контрола све тежа.

У том смислу врше се одређене превентивне мјере у циљу усмјеравања излетника на одређене локације, постављају се рампе на улазним путевима, многобројне табле са упозорењима и обавјештењима, врше се пропагандне активности у циљу упозоравања и едукације становништва о могућностима настанка пожара, начину ложења ватре и спаљивања отпадака итд. Шумско газдинство мора имати организовану службу опажања и дојављивања, поготово у сушном периоду и у периоду када локално становништво припрема и чисти баште и воћњаке, затим потребну опрему за гашење пожара, обучене и спремне екипе за гашење пожара ако до њега дође.

У протеклом уређајном периоду на овом подручју је било 88 пожара, од којих 2 висока, а остало су били приземни пожари. Укупна опожарена површина износи 1.534,33 хектара, а штете које су при том изазване износе 92.647,00 КМ. Тачна евиденција трошкова гашења нам није доступна.

У наредним табелама ћемо изнијети податке о пожарима по годинама:

Сокољачко шумскопривредно подручје:

Година	Врој пожара	Врста пожара	Површина (ha)	Штете од пожара (КМ)
2003	6	приземни	7,0	2.568,00
2004	1	приземни	0,5	-
2005	5	приземни (4)	1,0	450,00
		високи (1)	0,5	
2006	2	приземни	0,1	-
2007	14	приземни (13)	816,7	7.844,00
		високи (1)	0,1	
2008	5	приземни	-	344,00
2009	5	приземни	-	-
2010	1	приземни	53,0	56.000,00
2011	17	приземни	15,06	3.310,00
2012	24	приземни	621,8	22.131,00
2013	3	приземни	5,0	-
Укупно	83		1.520,33	92.647,00

Сарајевско шумскопривредно подручје:

Година	Врој пожара	Врста пожара	Површина (ha)	Штете од пожара (КМ)
2007	1	приземни	1	-
2008	2	приземни	8	-
2009	1	приземни	1	-
2012	1	приземни	4	-
Укупно	5		14	-

Повремено се на овом подручју дешавају штете изазване дејством олујних вјетрова у виду вјетроизвала и прелома стабала, затим штете од великих сњегова и екстремно ниских температура (извале, преломи, оштећења крошњи, мразопуцине и сл.), мада су оне задњих година доста ријетке. Мјешовите састојине са пребирном структуром су по правилу отпорније на вјетар, нарочито ако се приликом сјече задржи компактност рубних дијелова шуме изложене ударима вјетра.

Штете од дивљачи на овом подручју нису значајније изражене, али у циљу превентивног дјеловања препоручљиво је у зимском периоду, у сарадњи са ловачком организацијом, обезбиједити довољно хране за прихрањивање дивљачи.

За шумско дрвеће велики значај, поред садржаја угљен-диоксида у ваздуху имају и штетни гасови у атмосфери (аерозагађивачи). Најзначајнији аерозагађивачи су сумпорни оксиди, азотни оксиди и др. Међутим, важан утицај на изазивање „ефекта стаклене баште“ имају фреони, метан,

сумпорводоник, угљен-моноксид и др. Већина наведених елемената настаје сагоријевањем у индустрији и моторним возилима, али и свакодневан начин живота модерног друштва доводи до појаве ових елемената. Значајније штете од имисије штетних гасова, киселих киша и сл. на овом подручју нису евидентирани, што значи да их нема. Сарајево као највеће насеље у БиХ је врло близу и штете од горе наведених елемената су сигурно присутне, али се не евидентирају. У плановима заштите шума за наредни уређајни период предвиђају се све превентивне и директне мјере борбе против наведених штетних утицаја биотске и абиотске природе.

Организација управљања у шумарству

Организација шумарства у Републици Српској прописана је чланом 4. Закона о шумама, према којем: „Шумама и шумским земљиштем у својини Републике Српске, управља и газдује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде“. Према члану 33. став 1. истог закона, дио послова газдовања шумама и шумским земљиштем (коришћење шуме и шумског земљишта у својини Републике, укључујући и обавезу одржавања), обавља ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, на основу уговора који закључује са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде уз претходну сагласност Владе. Став 2. истог члана закона предвиђа да се дио послова коришћења шума и шумских земљишта обавља преко организационих дијелова, који су у његовом саставу. Наведене послове на Романијском шумскопривредном подручју обавља ШГ „Романија“ Соколац.

Број и структура запослених у шумарству

Број и структура запослених у ШГ „Романија“ Соколац је следећа:

Назив квалификације	број запослених		УКУПНО
	мушки пол	женски пол	
Неквалификован (НК)	10	2	12
Полуквалификован (ПК)	-	1	1
Квалификован (КВ)	92	6	98
Висококвалификован (ВКВ)	2	-	2
Средња стручна спрема (ССС)	121	38	158
Виша стручна спрема (ВШС)	5	3	8
Висока стручна спрема (ВСС)	28	19	47
УКУПНО	258	69	327

Економски и саобраћајни услови

Према Одлуци о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2014. годину општине Соколац и Источно Ново Сарајево спадају у ред средње развијених јединица локалне самоуправе, док Хан Пијесак спада у неразвијене јединице, а Источни Стари Град у изразито неразвијене општине у Републици Српској.

На подручју општине Соколац тренутно има 2.771 запослених радника, а број незапослених износи 2.117. Општина Хан Пијесак има 899 запослених и 550 незапослених становника. У општини Источни Стари Град има 200 запослених, док податке о незапосленим немамо. У општини Источно Ново Сарајево има 4.567 запослених и 1.187 незапослених становника општине (Републичка агенција за развој малих и средњих предузећа).

Путну мрежу општина овог подручја чине дијелови магистралних путева М 19 (у дужини нешто већој од 30 километара), М 19-3 (у дужини око 25 километара), као и дио магистралног пута М 5, који пролази кроз општину Источни Стари Град.

Регионалних путева на подручју општине Соколац има око 28, а локалних око 300 километара. Удаљеност Сокоца од најближе жељезничке станице је око 40 км, а до аеродрома око 45 км (Сарајево).

Развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреде

Најзначајнија привредна друштва према дјелатности овог подручја су:

Шумарство:

- ШГ "Романија"
- "Радком" д.о.о. Соколац
- "Станкос" д.о.о. Соколац

Дрвопрерађивачки сектор

- "Нова Романија" а.д. Соколац
- "Чајевић Комерц" д.о.о. Соколац
- "Столарија подроманија" д.о.о. Соколац
- "Крем Комерц" д.о.о. Соколац
- "Долови" д.о.о. Соколац
- "Нови Комерц" д.о.о. Соколац
- "Средње-транс" д.о.о. Соколац
- "Жарсон" д.о.о. Сокоац
- "Боржуно" д.о.о. Сокоалц
- "Трговина телетина" д.о.о. Соколац
- "Делић-транспорт" д.о.о. Соколац
- "Ђукић-комерц" д.о.о. Соколац
- "БМТ-комерц" д.о.о. Соколац
- "БМ Караула" д.о.о. Соколац
- "ББ и ГО-комерц" д.о.о. Соколац
- "Равна Романија" д.о.о. Соколац
- "Н-Диабло" д.о.о. Соколац
- "Дамјановић" д.о.о. Соколац
- "Диабло" д.о.о. Соколац
- "Р-Инвест" д.о.о. Соколац
- "Подроманија" д.о.о. Соколац
- "Виталес" д.о.о. Соколац
- "Мумовић" д.о.о. Соколац

Производња хране

- "Дуга-Комерц" д.о.о. Соколац
- "Матпан" д.о.о. Соколац
- "Елпо" д.о.о. Соколац
- "Соко-промет" д.о.о. Соколац

Грађевинарство

- "Романијапутеви" А.Д.
- "Индпостинг" д.о.о. Соколац
- "Простор" д.о.о. Соколац
- "Рајак-Боб" д.о.о. Соколац
- "Катерпилар" д.о.о. Соколац

3. ПОСЕБНА ОГРАНИЧЕЊА У ГАЗДОВАЊУ НА ДИЈЕЛОВИМА ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА

Чланом 46. став 1. Закона о шумама “Влада може да утврди приоритетне општекорисне функције појединих шума, као шуме високе заштитне вриједности, на приједлог Министарства, а на основу поднесеног захтјева заинтересованог правног лица, ако плановима и програмима газдовања шумама нису утврђене приоритетне општекорисне функције“.

Према члану 47. став 1. истог Закона „Шумама над којима је утврђена приоритетна општекорисна функција, као шумама високе заштитне вриједности, газдује се у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега“.

Правилник о начину проглашавања, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене, (“Службени гласник Републике Српске”, број 57/09), прописује начин проглашавања, обиљежавања, финансирања и начин газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене.

Све шуме имају глобалну, регионалну и локалну вриједност, али када се нека од тих вриједности сматра изузетно важном, шума се може дефинисати као шума високе заштитне вриједности. То подразумијева да се у овим шумским подручјима треба вршити прикладно газдовање како би се сачувале и унаприједиле постојеће вриједности. Шума високе заштитне вриједности може бити мали дио великог шумског подручја, нпр. извор питке воде, мочвара... Било који тип шуме, висока или ниска, природна или вјештачки подигнута, може бити заштитна шума. Такође било који тип шуме може бити заштитна шума уколико спречава ерозију или спирање земљишта.

Први кораци за издвајање шума високе заштитне вриједности подразумијевају идентификацију објеката високе заштитне вриједности, а затим прикупљање документације (међународне, државне и ентитетске легислативе, одлука локалних заједница, шумскопривредних основа, специјалистичких студија, карата, итд.) која представљају основ за селекцију подручја која требају бити истражена за ову намјену. За неке категорије шума високе заштитне вриједности (VZV) некада је неопходно обавити више истраживања у различито доба године, што се посебно односи на ријетке и миграционе врсте организама. Шумарски и други стручњаци који више година раде на истом подручју имају довољно знања и искуства да овај задатак квалитетно обаве.

Шест општих високо заштитних вриједности који су дефинисани према критеријима FSC са својим субјединицама су:

- VZV – 1: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно важне концентрације биодиверзитета;
- VZV – 1a: Заштићена подручја;
- VZV – 1b: Угрожене врсте и врсте у опасности;
- VZV – 1c: Ендемске врсте;
- VZV – 1d: Важне повремене концентарције;
- VZV – 2: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно значајне простране шуме нивоа крајолика;
- VZV – 3: Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени;
- VZV – 4: Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама;
- VZV – 4a: Шуме важне за водене токове;
- VZV – 4b: Шуме важне за контролу ерозије;
- VZV – 4c: Шуме које представљају значајне препреке пожарима;
- VZV – 5: Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница;

- VZV – 6: Шумска подручја значајна за традиционални културни индентитет локалних заједница.

У складу са горе наведеним правилником ШГ “Романија“ Соколац је сачинило приједлог за издвајање заштићених подручја и подручја посебне намјене.

Под ставком површина у наредној табели постоје одјели код којих нема површине, а ради се о врло малој површини (неколико m²). У питању су средњовјековни надгробни споменици (стећци). Циљ је био само установити постојање истих.

Учешће шума високе заштитне вриједности у односу на укупну површину шумскопривредног подручја износи 6,23 %.

У наредној табели је дат преглед тих подручја по привредним јединицама:

Привредна јединица	Одјел	Одсјек	Површина (ha)	Разлог издвајања
Каљина-Биоштица	63	a,b,c	38,14	VZV – 1
Каљина-Биоштица	130	-	60,20	VZV – 1
Каљина-Биоштица	42	a	2,80	VZV – 1
Каљина-Биоштица	37	-	14,50	VZV – 1
Каљина-Биоштица	146	a,b	-	VZV – 1
Каљина-Биоштица	70	-	-	VZV – 1
Каљина-Биоштица	159	-	-	VZV – 1
Каљина-Биоштица	63	-	-	VZV – 4
Каљина-Биоштица	141	-	-	VZV – 4
Каљина-Биоштица	69	-	-	VZV – 1
Касиндолска ријека	3,4,10,11	-	471,93	VZV – 1
Касиндолска ријека	12	j	13,12	VZV – 1
Касиндолска ријека	13	c	42,04	VZV – 1
Касиндолска ријека	15/2	e	33,40	VZV – 1
Касиндолска ријека	16	d	15,18	VZV – 1
Касиндолска ријека	9,10	-	119,20	VZV – 1
Ракитница	71	-	164,45	VZV – 1
Ракитница	89	-	75,40	VZV – 1
Романија-Гласинац	121	-	14,30	VZV – 1
Романија-Гласинац	27	-	-	VZV – 1
Романија-Гласинац	44,45,46,47,48,50,51,52	-	-	VZV – 4
Требевић	37	-	90,96	VZV – 1
Требевић	5,16,17,18	-	429,59	VZV – 1
Требевић	34,35,36	-	208,86	VZV – 1
Требевић	6,7,8,9	-	230,51	VZV – 1
Требевић	17	-	7,20	VZV – 1
Требевић	17	-	4,35	VZV – 1
Требевић	17	-	2,60	VZV – 1
Требевић	16	-	-	VZV – 4
Вогошћа-Булози	72,79,80,84,85	-	568,10	VZV – 1
Вогошћа-Булози	74	a,b,c	73,15	VZV – 1
Вогошћа-Булози	81		63,25	VZV – 1
Вогошћа-Булози	83	a	24,86	VZV – 1
Жеп-Куштравица	119	a	-	VZV – 1
Жеп-Куштравица	106,107,108	-	-	VZV – 4
Укупно			2.768,09	

Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавање заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације.

II СТАЊЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА УРЕЂИВАЊА

ПОВРШИНЕ ШИРИХ КАТЕГОРИЈА ШУМА ПО ОПШТИНАМА

Шири категорија шума	Назив општине и шифра				Ш П П Романијско
	(050) Соколац	(058) Хан Пијесак	(020) Ист. Н. Сарајево	(021) Ист. Стари Град	
	Површина у хектарима				
1000	26.107,24	486,80	353,81	2.009,05	28.956,90
3000	1.863,32	-	27,86	271,13	2.162,31
4000	5.566,80	-	682,76	204,22	6.453,78
5000	3.958,79	-	200,77	993,72	5.153,28
6000	543,86	3,73	108,51	807,48	1.463,58
УКУПНО	38.040,01	490,53	1.373,71	4.285,60	44.189,85
7000	375,67	1,04	5,01	182,76	564,48
УЗУРПАЦИЈЕ	375,67	1,04	5,01	182,76	564,48

ПОВРШИНЕ ШИРИХ КАТЕГОРИЈА ШУМА ПО ПРИВРЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА (Н-НЕМИНИРАНО И М-МИНИРАНО)

Шира категорија шума	Привредна јединица										Ш П П Романијско	
	(01) „Жеп- Куштравица“	(02) „Ратак- Деветак“	(03) „Ракитница“	(04) „Романија- Гласинац“	(05) „Каљина- Биошница“	(06) „Горња Ступчаница“	(07) „Вогошћа- Булози“	(08) „Вучија Лука“	(09) „Требевић“	(10) „Касиндолска Ријека“		
Шифра	Површина у хектарима											
1000	Н	5.880,03	971,38	214,78	5.962,50	13.433,48	716,89	79,07	1.078,38	266,58	353,81	28.956,90
	М	-	-	-	-	12,75	-	-	-	9,02	-	21,77
	Σ	5.888,03	971,38	214,78	5.962,50	13.446,23	716,89	79,07	1.078,38	275,60	353,81	28.978,67
3000	Н	204,81	46,19	109,69	948,83	533,55	20,25	168,19	-	102,94	27,86	2.162,31
	М	-	-	-	-	-	-	-	-	130,22	-	130,22
	Σ	204,81	46,19	109,69	948,83	533,55	20,25	168,19	-	233,16	27,86	2.292,53
4000	Н	20,53	-	2.269,14	2.695,83	581,30	-	17,37	-	186,85	682,76	6.453,78
	М	-	-	-	-	-	-	-	-	4,23	-	4,23
	Σ	20,53	-	2.269,14	2.695,83	581,30	-	17,37	-	191,08	682,76	6.458,01
5000	Н	303,14	19,85	507,72	2.455,47	691,82	2,20	793,36	1,59	177,36	200,77	5.153,28
	М	-	-	-	-	16,48	-	-	-	34,13	-	50,61
	Σ	303,14	19,85	507,72	2.455,47	708,30	2,20	793,36	1,59	211,49	200,77	5.203,89
6000	Н	111,06	2,15	16,03	100,19	317,89	3,95	406,23	15,38	382,19	108,51	1.463,58
	М	-	-	-	-	-	-	-	-	0,22	-	0,22
	Σ	111,06	2,15	16,03	100,19	317,89	3,95	406,23	15,38	382,41	108,51	1.463,80
УКУПНО	Н	6.519,57	1.039,57	3.117,36	12.162,82	15.558,04	743,29	1.464,22	1.095,35	1.115,92	1.373,71	44.189,85
	М	-	-	-	-	29,23	-	-	-	177,82	-	207,05
	Σ	6.519,57	1.039,57	3.117,36	12.162,82	15.587,27	743,29	1.464,22	1.095,35	1.293,74	1.373,71	44.396,90
7000	Н	7,19	-	45,17	238,89	84,80	7,77	117,32	42,12	16,21	5,01	564,48
	М	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Σ	7,19	-	45,17	238,89	84,80	7,77	117,32	42,12	16,21	5,01	564,48

ПОВРШИНЕ ШИРИХ КАТЕГОРИЈА ШУМА ПО ОПШТИНАМА (Н-НЕМИНИРАНО И М-МИНИРАНО)

Шири категорија шума		Назив општине и шифра				Ш П П Романијско
		(050) Соколац	(058) Хан Пијесак	(020) Ист. Н. Сарајево	(021) Ист. Стари Град	
		Површина у хектарима				
1000	Н	26.107,24	486,80	353,81	2.009,05	28.956,90
	М	12,75	-	-	9,02	21,77
	Σ	26.119,99	486,80	353,81	2.018,07	28.978,67
3000	Н	1.863,32	-	27,86	271,13	2.162,31
	М	-	-	-	130,22	130,22
	Σ	1.863,32	-	27,86	401,35	2.292,53
4000	Н	5.566,80	-	682,76	204,22	6.453,78
	М	-	-	-	4,23	4,23
	Σ	5.566,80	-	682,76	208,45	6.458,01
5000	Н	3.958,79	-	200,77	993,72	5.153,28
	М	16,48	-	-	34,13	50,61
	Σ	3.975,27	-	200,77	1.027,85	5.203,89
6000	Н	543,86	3,73	108,51	807,48	1.463,58
	М	-	-	-	0,22	0,22
	Σ	543,86	3,73	108,51	804,02	1.463,80
УКУПНО	Н	38.040,01	490,53	1.373,71	4.285,60	44.189,85
	М	29,23	-	-	177,82	207,05
	Σ	38.069,24	490,53	1.373,71	4.463,42	44.396,90
7000	Н	375,67	1,04	5,01	182,67	564,48
	М	-	-	-	-	-
	Σ	375,67	1,04	5,01	182,67	564,48

3. СТАЊЕ ДРВНЕ ЗАЛИХЕ, ЗАПРЕМИНСКОГ ПРИРАСТА И ОСТАЛИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА

3.1. Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по ширим категоријама шума

КАТЕГОРИЈА 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина ове категорије шума износи 28.956,90 хектара или 65,22 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				м ³ /ha								
Јела	42,77		2,4	0,00	2,55	14,86	34,85	93,68	37,77	0,51	184,23	5.334.755
Смрча	40,01		2,6	0,00	1,36	11,43	31,83	93,69	33,66	0,38	172,34	4.990.466
Бијели бор	7,01		3,0	0,00	0,28	3,13	6,99	15,93	3,85	0,02	30,21	874.908
Црни бор	1,16		3,4	0,00	0,07	0,62	1,27	1,62	1,39	0,04	5,01	145.053
Ост. четинари	0,00		4,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	77
Буква	6,17		3,2	0,00	0,38	1,33	2,63	0,29	11,45	0,49	26,56	769.139
Храст китњак	0,10		4,0	0,00	0,01	0,08	0,10	0,11	0,10	0,01	0,42	12.138
Пл. лишћари	0,49		3,9	0,00	0,04	0,13	0,26	0,55	0,92	0,20	2,11	61.072
Ост. лишћари	2,22		3,9	0,00	0,19	1,44	3,37	4,02	0,51	0,01	9,55	276.581
Цер	0,07		4,3	0,00	0,01	0,04	0,09	0,09	0,06	0,01	0,29	8.476
Воћарице	0,01		4,7	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,03	810
Четинари	90,95			0,00	4,26	30,05	74,95	204,92	76,67	0,95	391,80	11.345.259
Лишћари	9,04			0,00	0,62	3,03	6,46	15,08	13,04	0,73	38,96	1.128.216
УКУПНО:	100,00	79		0,00	4,89	33,07	81,41	220,00	89,71	1,68	430,76	12.473.475

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	17,66	34,61	47,73	22,89	38,36	38,20	0,55
Лишћари	6,43	16,99	76,58	8,19	21,16	55,66	14,99

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	м ³ /ha								
Четинари	0,00	0,20	1,32	2,60	5,33	1,39	0,01	10,85	314.209
Лишћари	0,00	0,03	0,15	0,17	0,31	0,18	0,01	0,85	24.548
УКУПНО:	0,00	0,22	1,46	2,78	5,64	1,57	0,02	11,70	338.757

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари		0,29	3,09	9,02	36,77	32,96	0,76	82,90	2.400.036
Лишћари		0,07	0,84	2,42	6,53	6,12	0,52	16,49	477.603
УКУПНО:		0,36	3,93	11,44	43,30	39,08	1,28	99,39	2.878.139

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	5	15	80	11	39	47	2
Лишћари	3	4	93	4	9	55	32

е) Стање природног подмлатка:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у cm		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm	
Јела	3.719	432	340	4.491
Смрча	1.353	276	150	1.779
Бијели бор	20	6	4	30
Црни бор	14	2	2	18
Остали лишћари	0	4	1	5
Буква	736	224	201	1.161
Храст китњак	56	8	4	68
Пл. лишћари	521	56	59	636
Ост. лишћари	400	61	38	499
Цер	28	1	2	31
Воћкарице	5	2	0	7
Четинари	5.106	720	497	6.323
Лишћари	1.746	352	304	2.402
УКУПНО	6.852	1.072	801	8.725

КАТЕГОРИЈА 1000 - Високе шуме са природном обновом - минирани дио категорије

а) Површина ове категорије шума износи 21,77 хектара, односно 0,05 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
				м ³ /ха								
Јела	45,46		2,0	0,00	0,00	8,59	15,20	54,39	46,58	0,00	124,76	2.716
Смрча	41,11		3,5	0,00	0,00	0,00	58,57	54,25	0,00	0,00	112,82	2.456
Бијели бор	6,44		4,0	0,00	0,00	1,29	2,30	14,10	0,00	0,00	17,68	385
Црни бор	6,68		4,0	0,00	0,00	0,60	13,28	4,46	0,00	0,00	18,33	399
Ост. лишћари	0,30		5,0	0,00	0,00	0,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,83	18
Четинари	99,70			0,00	0,00	10,47	89,34	127,19	46,58	0,00	273,59	5.956
Лишћари	0,30			0,00	0,00	0,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,83	18
УКУПНО:	100,00	69,5		0,00	0,00	11,30	89,34	127,19	46,58	0,00	274,41	5.974

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	0,00	0,00	0,37	0,78	1,70	2,11	0,00	4,96	108
Лишћари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
УКУПНО:	0,00	0,00	0,37	0,78	1,70	2,11	0,00	4,96	108

КАТЕГОРИЈА 3000 - Шумске културе

а) Површина ове категорије шума износи 2.162,31 хектара, односно 4,87 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина ове категорије шума са процјењеном дрвном масом износи 2.030,07 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
				м ³ /ха								
Јела	7,40		3,3	0,00	1,80	7,24	2,08	1,34	0,27	0,00	12,72	25.832
Смрча	24,44		3,6	0,00	1,65	12,77	11,91	13,64	2,00	0,05	42,02	85.304
Бијели бор	41,73		3,9	0,00	1,86	26,44	31,17	11,49	0,77	0,00	71,73	145.621
Црни бор	19,62		3,9	0,00	0,61	8,95	13,78	9,63	0,45	0,30	33,72	68.455
Ост. четинари	0,06		4,5	0,00	0,01	0,04	0,03	0,02	0,00	0,00	0,11	218
Буква	0,59		4,1	0,00	0,05	0,19	0,37	0,37	0,04	0,00	1,02	2.075
Храст китњак	1,19		4,3	0,00	0,08	0,42	0,78	0,47	0,30	0,00	2,05	4.167
Пл. лишћари	0,08		4,9	0,00	0,02	0,06	0,04	0,02	0,00	0,00	0,14	279
Ост. лишћари	3,83		4,6	0,00	0,77	2,34	1,48	1,69	0,31	0,00	6,59	13.377
Цер	1,05		4,8	0,00	0,07	0,43	0,84	0,23	0,21	0,02	1,80	3.655
Четинари	93,25			0,00	5,92	55,44	58,98	36,12	3,49	0,35	160,30	325.430
Лишћари	6,75			0,00	0,99	3,43	3,52	2,77	0,86	0,02	11,60	23.553
УКУПНО:	100,00	61		0,00	6,91	58,87	62,50	38,89	4,36	0,37	171,91	348.983

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосне класе 165,15 ha
2. старосне класе 1.239,74 ha
3. старосне класе 623,18 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	2,71	18,89	3,14	0,00	25.832
Смрча	19,22	46,80	38,62	0,00	85.304
Бијели бор	66,83	67,93	80,61	0,00	145.621
Црни бор	52,18	13,95	68,10	0,00	68.455
Ост. четинари	0,00	0,00	0,35	0,00	218
Буква	1,88	0,86	1,12	0,00	2.075
Храст китњак	1,50	3,09	0,13	0,00	4.167
Пл. лишћари	0,16	0,14	0,13	0,00	279
Ост. лишћари	4,95	7,83	4,56	0,00	13.377
Цер	0,59	2,40	0,92	0,00	3.655
Четинари	140,95	147,57	190,83	0,00	325.430
Лишћари	9,08	14,32	6,87	0,00	23.553
УКУПНО:	15,03	161,90	197,69	0,00	348.983

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	9,12	9,98	80,90	12,00	6,18	80,69	1,13
Лишћари	3,35	5,04	91,61	3,87	5,22	62,52	28,39

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m³ /ha								
Четинари	0,00	0,38	3,70	2,68	0,90	0,05	0,00	7,72	16.694
Лишћари	0,00	0,04	0,07	0,10	0,03	0,00	0,00	0,24	512
УКУПНО:	0,00	0,42	3,78	2,77	0,93	0,06	0,00	7,96	17.206

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m³ /ha								
Четинари		1,00	8,06	9,51	11,32	1,45	0,29	31,62	68.374
Лишћари		0,29	0,80	0,96	0,91	0,16	0,00	3,12	6.739
УКУПНО:		1,28	8,86	10,47	12,23	1,60	0,29	34,74	75.113

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	2	98	0	7	87	5
Лишћари	-	0	100	0	0	39	61

КАТЕГОРИЈА 3000 - Шумске културе - минирани дио категорије

а) Површина ове категорије шума износи 130,22 хектара, односно 0,29 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m^3 / ha								
Јела	0,53		5,0	0,00	0,00	0,00	0,00	1,18	0,00	0,00	1,18	154
Смрча	10,44		5,0	0,00	0,22	3,39	5,10	13,98	0,43	0,00	23,12	3.011
Бијели бор	12,46		5,0	0,00	0,00	2,60	18,55	6,47	0,00	0,00	27,61	3.595
Црни бор	74,64		5,0	0,00	0,00	23,13	66,95	74,64	0,60	0,00	165,32	21.528
Ост. лишћари	1,92		5,0	0,00	1,55	2,70	0,00	0,00	0,00	0,00	4,25	553
Четинари	98,08			0,00	0,22	29,12	90,60	96,27	1,03	0,00	217,23	28.288
Лишћари	1,92			0,00	1,55	2,70	0,00	0,00	0,00	0,00	4,25	553
УКУПНО:	100,00	77		0,00	1,77	31,82	90,60	96,27	1,03	0,00	221,48	28.841

в) Дрвна залиха по класама старости у m^3 :

Површина: 3. старосне класе 130,22 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				У к у п н о
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	0,00	0,00	1,18	0,00	154
Смрча	0,00	0,00	23,12	0,00	3.011
Бијели бор	0,00	0,00	27,61	0,00	3.595
Црни бор	0,00	0,00	165,32	0,00	21.528
Ост. лишћари	0,00	0,00	4,25	0,00	553
Четинари	0,00	0,00	217,23	0,00	28.288
Лишћари	0,00	0,00	4,25	0,00	553
УКУПНО:	0,00	0,00	221,48	0,00	28.841

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m^3 / ha								
Четинари	0,00	0,00	1,58	3,82	3,77	0,09	0,00	9,26	1.206
Лишћари	0,00	0,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39	51
УКУПНО:	0,00	0,39	1,58	3,82	3,77	0,09	0,00	9,65	1.257

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	3,49	16,84	2,17	0,00	22,50	2.930
Лишћари	0,00	2,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,78	362
УКУПНО:	0,00	2,78	0,00	3,49	16,84	2,17	0,00	25,28	3.292

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	10	61	30	-
Лишћари	-	-	100	0	0	100	-

КАТЕГОРИЈА 4000 - Издавачке шуме

а) Површина ове категорије шума износи 6.453,78 хектара или 14,54 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	0,40	0,00	0,06	0,17	0,08	0,08	0,00	0,00	0,39	2.498
Смрча	1,49	0,00	0,06	0,25	0,24	0,68	0,19	0,02	1,44	9.294
Бијели бор	0,46	0,00	0,01	0,12	0,15	0,15	0,01	0,00	0,45	2.900
Црни бор	0,18	0,00	0,00	0,02	0,06	0,04	0,04	0,02	0,17	1.117
Буква	24,65	0,16	0,55	3,62	7,95	9,10	2,32	0,17	23,87	154.064
Храст китњак	6,65	0,15	0,29	2,36	2,08	1,26	0,29	0,01	6,44	41.534
Пл. лишћари	1,32	0,01	0,05	0,39	0,43	0,37	0,02	0,00	1,28	8.253
Ост. лишћари	36,71	3,58	5,92	13,79	9,25	2,55	0,44	0,02	35,55	229.414
Цер	28,09	0,39	0,85	9,46	11,87	3,97	0,63	0,03	27,20	175.536
Воћкарице	0,06	0,00	0,00	0,02	0,02	0,02	0,00	0,00	0,06	378
Четинари	2,53	0,00	0,13	0,55	0,54	0,95	0,24	0,04	2,45	15.809
Лишћари	97,47	4,29	7,66	29,63	31,60	17,27	3,71	0,23	94,39	609.179
УКУПНО:	100,00	4,29	7,79	30,18	32,14	18,22	3,95	0,26	96,84	624.988

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,10	674
Лишћари	4,51	29.099
УКУПНО:	4,61	29.773

КАТЕГОРИЈА 4000 - Изданачке шуме-минирани дио категорије

- а) Површина ове категорије шума износи 4,23 хектара или 0,01 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја
- б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		м ³ /ha								
Ост. лишћари	100	0,00	18,91	44,21	0,00	0,00	0,00	0,00	63,12	267
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00	0,00	18,91	44,21	0,00	0,00	0,00	0,00	63,12	267
УКУПНО:	100,00	0,00	18,91	44,21	0,00	0,00	0,00	0,00	63,12	267

- в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у м ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,00	0
Лишћари	4,49	19
УКУПНО:	4,49	19

КАТЕГОРИЈА 5000 – Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 5.153,28 хектара.

КАТЕГОРИЈА 5000 – Површине подесне за пошумљавање и газдовање - минирани дио категорије

Површина минираног дијела ове категорије износи 50,61 хектара.

КАТЕГОРИЈА 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

- а) Површина шума неподесних за пошумљавање и газдовање износи 752,29 хектара, а укупна неминирани површина категорије износи 1.463,58 хектара.
- б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				м ³ /ha								
Јела	22,11		2,5	0,00	0,15	1,06	4,94	5,64	4,33	0,00	16,12	12.129
Смрча	14,63		5,0	0,00	0,17	1,60	2,12	4,07	2,62	0,08	10,06	8.026
Бијели бор	3,25		3,7	0,00	0,00	0,00	0,19	2,08	0,09	0,00	2,37	1.785
Буква	5,08		5,0	0,00	0,38	0,87	0,26	0,46	1,73	0,00	3,71	2.791
Храст китњак	0,95		5,0	0,00	0,32	0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	521
Пл. лишћари	0,83		4,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	0,00	0,60	453
Ост. лишћари	52,94		4,7	9,60	12,81	15,03	0,81	0,36	0,00	0,00	38,60	29.036
Воћкарице	0,20		4,0	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,14	108
Четинари	40,00			0,00	0,32	2,67	7,25	11,79	7,04	0,08	29,16	21.940
Лишћари	60,00			9,60	13,51	16,27	1,21	1,42	1,73	0,00	43,75	32.909
УКУПНО:	100,00	63		9,60	13,83	18,94	8,46	13,22	8,78	0,08	72,91	54.849

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,01	0,10	0,29	0,32	0,09	0,01	0,82	615
Лишћари	0,00	0,01	1,45	0,01	0,03	0,01	0,00	1,51	1.133
УКУПНО:	0,00	0,02	1,55	0,30	0,35	0,10	0,01	2,32	1.748

КАТЕГОРИЈА 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање - минирани дио категорије

Површина минираних шума неподесних за пошумљавање и газдовање износи 0,22 хектара.

Узурпације

Површина узурпација износи 564,48 хектара.

3.2. Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по општинама

Општина (050) - СОКОЛАЦ

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Соколац износи 26.107,24 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	42,65		2,3	0,00	2,57	14,64	34,77	94,06	37,98	0,49	184,51	4.817.005
Смрча	39,48		2,6	0,00	1,40	11,54	31,99	92,10	33,40	0,36	170,79	4.458.980
Бијели бор	7,58		2,9	0,00	0,31	3,43	7,61	17,20	4,20	0,02	32,78	855.787
Црни бор	1,26		3,3	0,00	0,08	0,67	1,36	1,74	1,54	0,05	5,44	141.973
Буква	6,00		3,2	0,00	0,40	1,38	2,72	10,00	10,98	0,49	25,97	677.980
Храст китњак	0,11		4,0	0,00	0,01	0,09	0,12	0,12	0,11	0,01	0,46	12.138
Пл.лишћари	0,46		3,8	0,00	0,03	0,12	0,27	0,55	0,87	0,16	2,00	52.305
Ост.лишћари	2,39		3,9	0,00	0,18	1,52	3,66	4,43	0,54	0,01	10,34	270.000
Цер	0,08		4,3	0,00	0,01	0,04	0,10	0,10	0,06	0,01	0,32	8.476
Воћкарице	0,01		4,7	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,03	802
Четинари	90,95			0,00	4,34	30,28	75,72	205,10	77,13	0,92	393,52	10.273.745
Лишћари	9,05			0,00	0,64	3,15	6,89	15,21	12,57	0,68	39,13	1.021.701
УКУПНО	100,00	79		0,00	4,97	33,43	82,61	220,31	89,70	1,60	432,66	11.295.446

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	17,57	34,99	47,44	23,05	37,56	38,78	0,61
Лишћари	5,43	15,92	78,65	7,15	20,05	57,51	15,29

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,21	1,34	2,61	5,32	1,41	0,01	10,90	284.482
Лишћари	0,00	0,03	0,16	0,19	0,32	0,18	0,01	0,88	22.920
УКУПНО:	0,00	0,24	1,50	2,80	5,64	1,58	0,02	11,77	307.402

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	3,11	9,03	35,69	32,09	0,72	0,72	80,94	2.113.126
Лишћари	0,00	0,89	2,60	6,78	6,12	0,50	0,50	16,96	442.769
УКУПНО:	0,00	4,00	11,63	42,47	38,21	1,22	1,22	97,90	2.555.895

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	6	16	78	12	37	49	3
Лишћари	3	4	94	3	9	56	32

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у cm		Прсни пречник 0-5 cm	Укупно
	10-50	50-130		
Јела	3.600	411	343	4.354
Смрча	1.270	274	153	1.697
Бијели бор	23	6	5	34
Црни бор	15	2	2	19
Остали четинари	0	4	1	5
Буква	644	211	189	1.044
Храстови	62	9	5	76
Племенити лишћари	454	52	39	545
Остали лишћари	423	63	40	526
Цер	31	1	2	34
Воћкарице	5	2	0	7
Четинари	4.908	697	504	6.109
Лишћари	1.619	338	275	2.232
УКУПНО	6.527	1.035	779	8.341

Категорија 1000 - Високих шума са природном обновом – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих шума са природном обновом у општини Соколац износи 12,75 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	63,85		2,0	0,00	0,00	14,67	25,96	92,86	79,53	0,00	213,02	2.716
Смрча	36,15		3,0	0,00	0,00	0,00	57,88	62,75	0,00	0,00	120,63	1.538
Четинари	100,00			0,00	0,00	14,67	83,84	155,61	79,53	0,00	333,65	4.254
Лишћари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
УКУПНО	100,00	80		0,00	0,00	14,67	83,84	155,61	79,53	0,00	333,65	4.254

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	1,25	3,61	0,00	4,86	62
Лишћари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
УКУПНО:	0,00	0,00	0,00	0,00	1,25	3,61	0,00	4,86	62

Категорија 3000 - Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Соколац износи 1.776,77 хектара, без процјењене дрвне масе 86,55 хектара, а укупна површина износи 1.863,32 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	8,72		3,2	0,00	2,05	8,25	2,37	1,41	0,31	0,00	14,38	25.554
Смрча	25,38		3,5	0,00	1,76	13,90	11,59	12,46	2,07	0,06	41,84	74.332
Бијели бор	44,19		3,8	0,00	1,99	26,75	31,46	11,77	0,88	0,00	72,85	129.429
Црни бор	14,18		4,0	0,00	0,62	8,96	9,35	3,67	0,45	0,33	23,38	41.547
Ост. четинари	0,00		4,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5
Буква	0,63		3,9	0,00	0,04	0,20	0,33	0,42	0,05	0,00	1,05	1.857
Храст китњак	1,40		4,3	0,00	0,09	0,48	0,90	0,51	0,34	0,00	2,31	4.110
Пл. лишћари	0,07		4,8	0,00	0,00	0,05	0,05	0,02	0,00	0,00	0,11	197
Ост. лишћари	4,18		4,5	0,00	0,72	2,44	1,56	1,83	0,33	0,00	6,88	12.230
Цер	1,25		4,8	0,00	0,09	0,49	0,96	0,26	0,24	0,03	2,06	3.655
Четинари	92,47			0,00	6,42	57,86	54,76	29,31	3,71	0,39	152,45	270.867
Лишћари	7,53			0,00	0,93	3,65	3,80	3,04	0,96	0,03	12,41	22.049
УКУПНО	100,00	62		0,00	7,36	61,51	58,56	32,35	4,67	0,41	164,86	292.916

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосне класе 163,85 ha
2. старосне класе 1.113,20 ha
3. старосне класе 449,72 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	2,76	20,92	3,62	0,00	25.554
Смрча	19,11	49,23	32,80	0,00	74.332
Бијели бор	68,13	66,66	88,16	0,00	129.429
Црни бор	53,23	11,48	40,12	0,00	41.547
Ост. четинари	0,00	0,00	0,01	0,00	5
Буква	1,92	0,92	1,03	0,00	1.857
Храст китњак	1,53	3,39	0,17	0,00	4.110
Пл. лишћари	0,16	0,15	0,00	0,00	197
Ост. лишћари	4,99	7,83	5,40	0,00	12.230
Цер	0,60	2,68	1,15	0,00	3.655
Четинари	143,23	148,30	164,72	0,00	270.867
Лишћари	9,21	14,97	7,75	0,00	22.049
УКУПНО:	152,44	163,27	172,46	0,00	292.916

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	10,21	11,38	78,41	13,61	6,74	78,30	1,35
Лишћари	3,41	5,15	91,44	3,96	5,33	61,71	29,00

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m³/ha								
Четинари	0,00	0,42	3,97	2,66	0,76	0,05	0,00	7,86	14.601
Лишћари	0,00	0,04	0,09	0,11	0,03	0,00	0,00	0,28	521
УКУПНО:	0,00	0,46	4,06	2,77	0,79	0,05	0,00	8,14	15.211

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m³/ha								
Четинари	0,00	1,01	8,29	7,77	8,42	1,49	0,33	27,32	50.901
Лишћари	0,00	0,33	0,88	1,12	1,06	0,18	0,00	3,57	6.647
УКУПНО:	0,00	1,35	9,17	8,89	9,47	1,67	0,33	30,88	57.548

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	2	98	0	8	84	7
Лишћари	-	0	100	0	0	38	62

Категорија 4000 - Издавачке шуме

а) Површина издавачких шума у општини Соколац износи 5.566,80 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	0,44	0,00	0,06	0,19	0,10	0,09	0,00	0,00	0,45	2.498
Смрча	1,54	0,00	0,07	0,23	0,25	0,77	0,22	0,02	1,57	8.720
Бијели бор	0,46	0,00	0,02	0,13	0,17	0,14	0,01	0,00	0,47	2.631
Црни бор	0,20	0,00	0,00	0,02	0,07	0,05	0,04	0,02	0,20	1.117
Буква	25,94	0,11	0,49	3,98	8,77	10,15	2,67	0,20	26,38	146.876
Храст китњак	6,69	0,11	0,21	2,61	2,24	1,30	0,33	0,01	6,81	37.890
Пл. лишћари	1,44	0,02	0,06	0,44	0,49	0,43	0,03	0,00	1,46	8.149
Ост. лишћари	32,32	2,99	3,79	13,53	9,26	2,78	0,51	0,02	32,88	183.014
Цер	30,91	0,45	0,96	10,93	13,75	4,60	0,73	0,03	31,44	175.044
Воћкарице	0,07	0,00	0,00	0,02	0,03	0,02	0,00	0,00	0,07	378
Четинари	2,64	0,00	0,15	0,58	0,58	1,05	0,28	0,04	2,69	14.966
Лишћари	97,36	3,68	5,51	31,51	34,53	19,28	4,26	0,26	99,04	551.351
УКУПНО:	100,00	3,68	5,66	32,09	35,12	20,34	4,54	0,30	101,73	566.317

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,11	616
Лишћари	4,66	25.921
УКУПНО:	4,77	26.537

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 3.958,04 хектара.

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање – минирани дио категорије

Површина ове категорије износи 16,48 хектара.

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

а) Површина шума неподесних за газдовање износи 55,43 хектара, а укупна површина категорије износи 543,86 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	50,25	0,00	2,06	14,43	67,00	76,55	58,78	0,00	218,82	12.129
Смрча	31,04	0,00	0,76	13,75	28,81	55,22	35,52	1,14	135,18	7.493
Бијели бор	7,39	0,00	0,00	0,00	2,63	28,29	1,28	0,00	32,20	1.785
Буква	6,49	0,00	0,00	0,00	0,00	4,71	23,54	0,00	28,25	1.566
Пл.лишћари	1,88	0,00	0,00	0,00	0,00	8,17	0,00	0,00	8,17	453
Ост.лишћари	2,50	0,00	0,00	4,55	1,52	4,83	0,00	0,00	10,90	604
Воћкарице	0,45	0,00	0,00	0,00	1,95	0,00	0,00	0,00	1,95	108
Четинари	88,68	0,00	2,81	28,18	98,45	160,06	95,58	1,14	386,20	21.407
Лишћари	11,31	0,00	0,00	4,55	3,46	17,72	23,54	0,00	49,27	2.731
УКУПНО	100,00	0,00	2,81	32,73	101,91	177,77	119,12	1,14	435,47	24.138

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,18	0,90	3,91	4,31	1,28	0,07	10,66	591
Лишћари	0,00	0,00	0,23	0,16	0,38	0,09	0,00	0,87	48
УКУПНО:	0,00	0,18	1,14	4,08	4,69	1,37	0,07	11,53	639

Узурпације

Површина узурпација у општини Соколац износи 375,67 хектара.

Општина (058) - ХАН ПИЈЕСАК

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

- а) Површина високих шума са природном обновом у општини Хан Пијесак износи 486,80 хектара.
- б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	39,16		2,0	0,00	2,70	19,54	40,67	78,49	48,86	3,17	193,43	94.160
Смрча	30,17		2,3	0,00	0,75	8,13	22,72	69,11	45,55	2,75	149,03	72.546
Бијели бор	0,62		2,7	0,00	0,00	0,07	0,14	2,04	0,82	0,00	3,07	1.495
Црни бор	0,02		3,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	0,10	50
Буква	27,94		2,8	0,00	0,15	1,27	5,78	56,35	72,08	2,35	137,99	67.173
Пл.лишћари	2,02		3,5	0,00	0,16	0,28	0,30	1,77	5,09	2,40	10,00	4.866
Ост.лишћари	0,07		4,0	0,00	0,00	0,02	0,00	0,31	0,00	0,00	0,32	158
Четинари	69,97			0,00	3,45	27,74	63,53	149,75	95,23	5,92	345,63	168.251
Лишћари	30,03			0,00	0,32	1,57	6,08	58,42	77,17	4,74	148,31	72.197
УКУПНО	100,00	82		0,00	3,78	29,31	69,61	208,17	172,40	10,67	493,94	240.448

- в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	17,55	31,70	50,75	19,48	41,55	38,97	0,00
Лишћари	17,96	29,86	52,18	21,22	35,92	35,84	7,02

- г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,01	0,16	1,12	2,83	4,42	1,49	0,08	10,12	4.926
Лишћари	0,00	0,02	0,03	0,16	0,95	1,03	0,03	2,21	1.076
УКУПНО:	0,01	0,18	1,14	3,00	5,37	2,52	0,11	12,33	6.002

- д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,60	2,69	11,73	26,62	38,18	6,57	86,40	42.061
Лишћари	0,00	0,00	0,29	1,98	15,40	18,36	1,72	37,75	18.378
УКУПНО:	0,00	0,60	2,99	13,71	42,02	56,54	8,29	124,16	60.439

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	1	14	86	3	42	55	0
Лишћари	1	15	84	9	15	51	25

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у см		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 см	
Јела	2.485	137	750	3.372
Смрча	565	34	58	657
Буква	5.649	1.059	1.615	8.323
Пл.лишћари	5.762	171	1.307	7.240
Ост.лишћари	169	0	19	188
Четинари	3.050	171	808	4.029
Лишћари	11.580	1.230	2.941	15.751
УКУПНО	14.630	1.401	3.749	19.780

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 3,73 хектара.

Узурпације

Површина узурпација у општини Хан Пијесак износи 1,04 хектара.

Општина (020) - ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Источно Ново Сарајево износи 353,81 хектар.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
				м ³ /ха								
Јела	6,89		3,8	0,00	0,03	1,18	3,89	16,14	0,89	0,00	22,12	7.826
Смрча	89,07		3,5	0,00	0,91	13,64	47,38	183,51	40,37	0,09	285,90	101.155
Бијели бор	0,18		4,5	0,00	0,00	0,16	0,27	0,14	0,00	0,00	0,57	201
Буква	0,78		4,6	0,00	0,06	0,78	0,38	0,94	0,36	0,00	2,52	891
Пл.лишћари	0,61		4,8	0,00	0,21	1,33	0,42	0,00	0,00	0,00	1,96	692
Ост.лишћари	2,47		4,8	0,00	1,65	3,62	1,30	0,47	0,87	0,00	7,91	2.800
Четинари	96,14			0,00	0,94	14,97	51,54	199,79	41,26	0,09	308,59	109.182
Лишћари	3,86			0,00	1,92	5,73	2,10	1,41	1,23	0,00	12,39	4.383
УКУПНО	100,00	72		0,00	2,86	20,71	53,64	201,20	42,49	0,09	320,98	113.565

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	12,53	30,78	56,69	14,17	45,58	40,25	0,00
Лишћари	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00	0,00

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,03	0,68	1,51	5,01	0,65	0,00	7,89	2.791
Лишћари	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	8
УКУПНО:	0,00	0,03	0,70	1,51	5,01	0,65	0,00	7,91	2.799

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,17	5,71	45,50	31,26	0,00	82,64	29.238
Лишћари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
УКУПНО:	0,00	0,00	0,17	5,71	45,50	31,26	0,00	82,64	29.238

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	5	42	53	-
Лишћари	-	-	0	0	0	0	-

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару				
	Висина у cm		Прсни пречник		Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm		
Јела	2.634	212	0		2.846
Смрча	1.756	53	60		1.869
Ост. лишћари	88	53	0		141
Четинари	4.390	265	60		4.715
Лишћари	88	53	0		141
УКУПНО	4.478	318	60		4.856

Категорија 3000 - Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Источно Ново Сарајево износи 17,55 хектара, без процјењене дрвне масе 10,31 хектар, а укупна површина категорије износи 27,86 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Смрча	16,85		4,0	0,00	1,77	4,50	8,43	3,76	0,00	0,00	18,46	324
Бијели бор	80,60		4,5	0,00	3,65	30,94	52,48	1,25	0,00	0,00	88,32	1.550
Ост.лишћари	2,55		5,0	0,00	1,48	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	2,79	49
Четинари	97,45			0,00	5,41	35,44	60,91	5,01	0,00	0,00	106,78	1.874
Лишћари	2,55			0,00	1,48	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	2,79	49
УКУПНО	100,00	42		0,00	6,89	36,75	60,91	5,01	0,00	0,00	109,57	1.923

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. старосна класа 3,30 ha
2. старосна класа 14,25 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Смрча	24,85	16,98	0,00	0,00	324
Бијели бор	2,42	108,21	0,00	0,00	1.550
Ост.лишћари	2,73	2,81	0,00	0,00	49
Четинари	27,27	125,19	0,00	0,00	1.874
Лишћари	2,73	2,81	0,00	0,00	49
УКУПНО:	30,00	128,00	0,00	0,00	1.923

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	4,96	0,91	94,13	6,79	2,64	90,57	0,00
Лишћари	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00	0,00

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,72	1,87	4,74	0,00	0,00	0,00	7,32	204
Лишћари	0,00	0,04	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18	5
УКУПНО:	0,00	0,75	2,01	4,74	0,00	0,00	0,00	7,50	209

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	9,55	18,27	0,00	0,00	0,00	27,82	775
Лишћари	0,00	0,00	2,94	0,00	0,00	0,00	0,00	2,94	82
УКУПНО:	0,00	0,00	12,49	18,27	0,00	0,00	0,00	30,76	857

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	1	4	95	-
Лишћари	-	-	100	0	0	100	-

Категорија 4000 - Изданацке шуме

а) Површина изданацких шума у општини Источно Ново Сарајево износи 682,76 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Смрча	1,19	0,00	0,00	0,48	0,25	0,11	0,00	0,00	0,84	574
Бијели бор	0,56	0,00	0,00	0,03	0,07	0,30	0,00	0,00	0,39	269
Буква	10,04	0,57	0,85	0,85	2,94	1,70	0,19	0,00	7,09	4.844
Храст китњак	7,55	0,58	0,99	0,97	1,42	1,27	0,11	0,00	5,34	3.644
Пл. лишћари	0,12	0,01	0,01	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09	60
Ост. лишћари	79,51	9,38	18,60	16,50	10,24	1,48	0,00	0,00	56,19	38.365
Цер	1,02	0,04	0,21	0,32	0,16	0,00	0,00	0,00	0,72	492
Четинари	1,75	0,00	0,00	0,51	0,31	0,41	0,00	0,00	1,23	843
Лишћари	98,25	10,57	20,66	18,70	14,75	4,45	0,30	0,00	69,43	47.405
УКУПНО:	100,00	10,57	20,66	19,22	15,07	4,86	0,30	0,00	70,67	48.248

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,08	57
Лишћари	3,82	2.607
УКУПНО:	3,90	2.664

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 200,77 хектара.

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

а) Површина шума неподесних за газдовање износи 103,74 хектара, а укупна површина категорије износи 108,51 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm								Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно	
				m ³ /ha									
Ост. лишћари	100,00		5,0	8,83	13,47	12,53	1,49	0,00	0,00	0,00	36,32	3.768	
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	106,78	1.874	
Лишћари	100,00			0,83	13,47	12,53	1,49	0,00	0,00	0,00	36,32	3.768	
УКУПНО	100,00	15		0,83	13,47	12,53	1,49	0,00	0,00	0,00	36,32	3.768	

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	0,01	0,05	1,09	0,00	0,00	0,00	0,00	1,15	119
УКУПНО:	0,01	0,05	1,09	0,00	0,00	0,00	0,00	1,15	119

Узурпације

Површина узурпација у општини Источно Ново Сарајево износи 5,01 хектар.

Општина (021) - ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Источни Стари Град износи 2.009,05 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	50,46		2,8	0,00	2,63	19,02	39,95	106,18	38,85	0,31	206,95	415.764
Смрча	43,42		3,0	0,00	1,00	10,47	29,24	104,46	32,90	0,02	178,09	357.785
Бијели бор	2,11		3,3	0,00	0,00	0,51	1,85	5,59	0,72	0,00	8,67	17.425
Црни бор	0,37		3,7	0,00	0,00	0,18	0,67	0,66	0,00	0,00	1,51	3.030
Ост. четинари	0,01		4,0	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,00	0,00	0,04	77
Буква	2,80		3,5	0,00	0,16	0,78	1,07	4,58	4,74	0,16	11,50	23.095
Пл.лишћари	0,39		4,2	0,00	0,04	0,08	0,00	0,43	0,82	0,24	1,60	3.209
Ост.лишћари	0,44		4,4	0,00	0,11	0,46	0,75	0,25	0,20	0,02	1,80	3.623
Воћкарице	0,00		5,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8
Четинари	96,37			0,00	3,64	30,18	71,73	216,91	72,74	0,33	395,25	794.081
Лишћари	3,63			0,00	0,30	1,33	1,83	5,26	5,76	0,42	14,90	29.935
УКУПНО	100,00	79		0,00	3,94	31,51	73,55	222,17	78,23	0,75	410,15	824.016

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	19,54	30,82	49,64	22,54	47,29	30,14	0,03
Лишћари	12,50	22,88	64,62	12,50	23,93	40,13	23,44

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,10	1,18	2,67	5,69	1,32	0,00	10,96	22.010
Лишћари	0,00	0,01	0,05	0,04	0,10	0,07	0,01	0,27	544
УКУПНО:	0,00	0,11	1,23	2,71	5,78	1,38	0,01	11,23	22.554

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,17	3,49	8,82	51,76	43,34	0,00	107,57	216.111
Лишћари	0,00	0,06	0,46	0,64	2,29	4,20	0,53	8,19	16.456
УКУПНО:	0,00	0,23	3,95	9,46	54,05	47,53	0,53	115,76	232.567

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	4	6	91	11	57	32	0
Лишћари	8	9	83	8	11	41	40

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у см		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 см	
Јела	5.759	809	265	6.833
Смрча	2.593	396	149	3.138
Ост. четинари	0	17	0	17
Буква	887	223	56	1.166
Пл. лишћари	232	91	42	365
Ост. Лишћари	205	50	14	269
Четинари	8.352	1.222	414	9.988
Лишћари	1.324	364	112	1.800
УКУПНО	9.676	1.586	526	11.788

Категорија 1000 - Високих шума са природном обновом – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих шума са природном обновом у општини Источни Стари Град износи 9,02 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
				м ³ /ха								
Смрча	53,37		4,0	0,00	0,00	0,00	59,53	42,24	0,00	0,00	101,77	918
Бијели бор	22,38		4,0	0,00	0,00	3,10	5,54	34,04	0,00	0,00	42,68	385
Црни бор	23,20		4,0	0,00	0,00	1,44	32,04	10,75	0,00	0,00	44,24	399
Ост. лишћари	1,05		5,0	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	18
Четинари	98,95			0,00	0,00	4,55	97,12	87,03	0,00	0,00	188,69	1.702
Лишћари	1,05			0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	18
УКУПНО	100,00	66		0,00	0,00	6,54	97,12	87,03	0,00	0,00	190,69	1.720

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	0,00	0,00	0,89	1,88	2,33	0,00	0,00	5,10	46
Лишћари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
УКУПНО:	0,00	0,00	0,89	1,88	2,33	0,00	0,00	5,10	46

Категорија 3000 - Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Источни Стари Град износи 235,75 хектара, без процјењене дрвне масе 35,38, а укупна површина износи 271,13 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	0,51		4,0	0,00	0,00	0,18	0,10	0,90	0,00	0,00	1,18	278
Смрча	19,67		3,9	0,00	0,77	4,85	14,61	23,28	1,65	0,00	45,17	10.648
Бијели бор	27,04		4,0	0,00	0,77	23,76	27,45	10,13	0,00	0,00	62,11	14.642
Црни бор	49,70		3,6	0,00	0,55	9,60	48,17	55,25	0,48	0,08	114,14	26.908
Ост.четинари	0,39		5,0	0,00	0,09	0,34	0,28	0,19	0,00	0,00	0,90	213
Буква	0,40		4,7	0,00	0,15	0,08	0,70	0,00	0,00	0,00	0,92	218
Храст китњак	0,11		5,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,00	0,24	57
Пл.лишћари	0,15		5,0	0,00	0,16	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35	82
Ост.лишћари	2,03		5,0	0,00	1,06	1,70	1,00	0,71	0,18	0,00	4,66	1.098
Четинари	97,31			0,00	2,19	38,73	90,62	89,76	2,13	0,08	223,50	52.689
Лишћари	2,69			0,00	1,37	1,97	1,70	0,95	0,18	0,00	6,17	1.455
УКУПНО	100,00	61		0,00	3,56	40,70	92,32	90,71	2,31	0,08	229,67	54.144

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. старосне класе 112,29 ha
2. старосне класе 123,46 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	0,00	1,15	1,21	0,00	278
Смрча	0,00	26,48	62,17	0,00	10.648
Бијели бор	0,00	75,37	50,05	0,00	14.642
Црни бор	0,00	40,23	181,36	0,00	26.908
Ост.четинари	0,00	0,00	1,73	0,00	213
Буква	0,00	0,29	1,50	0,00	218
Храст китњак	0,00	0,51	0,00	0,00	57
Пл.лишћари	0,00	0,00	0,66	0,00	82
Ост.лишћари	0,00	8,53	1,13	0,00	1.098
Четинари	0,00	143,22	296,51	0,00	52.689
Лишћари	0,00	9,33	3,30	0,00	1.455
УКУПНО:	0,00	152,55	299,81	0,00	54.144

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	3,51	3,04	93,45	3,50	3,42	93,08	0,00
Лишћари	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00	0,00

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,08	2,14	2,63	2,03	0,08	0,01	6,97	1.889
Лишћари	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	17
УКУПНО:	0,00	0,08	2,20	2,63	2,03	0,08	0,01	7,03	1.906

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,98	6,32	20,55	32,44	1,31	0,00	61,59	16.698
Лишћари	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	10
УКУПНО:	0,00	0,98	6,36	20,55	32,44	1,31	0,00	61,62	16.708

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	-	6	94	-
Лишћари	-	-	100	-	0	100	-

Категорија 3000 - Шумске културе – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Источни Стари Град износи 119,62 хектара, без процјењене дрвне масе 10,16 хектара, а укупна површина ове категорије је 130,22 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Јела	0,44		4,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,92	0,00	0,00	0,92	110
Смрча	8,77		4,0	0,00	0,24	2,42	5,55	9,66	0,47	0,00	18,35	2.195
Бијели бор	12,81		4,3	0,00	0,00	2,83	18,73	5,22	0,00	0,00	26,78	3.204
Црни бор	76,03		4,0	0,00	0,00	23,47	68,68	66,83	0,00	0,00	158,99	19.018
Ост. лишћари	1,95		5,0	0,00	1,62	2,46	0,00	0,00	0,00	0,00	4,08	488
Четинари	98,05			0,00	0,24	28,72	92,97	82,64	0,47	0,00	205,04	24.527
Лишћари	1,95			0,00	1,62	2,46	0,00	0,00	0,00	0,00	4,08	488
УКУПНО	100,00	77		0,00	1,86	21,18	92,97	82,64	0,47	0,00	209,12	25.015

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 3. старосна класа: 119,62 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	0,00	0,00	0,84	0,00	110
Смрча	0,00	0,00	16,86	0,00	2.195
Бијели бор	0,00	0,00	24,60	0,00	3.204
Црни бор	0,00	0,00	146,05	0,00	19.018
Ост. четинари	0,00	0,00	3,75	0,00	488
Четинари	0,00	0,00	188,35	0,00	24.527
Лишћари	0,00	0,00	3,75	0,00	488
УКУПНО:	0,00	0,00	192,10	0,00	25.015

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m³/ha								
Четинари	0,00	0,00	1,58	3,82	3,77	0,09	0,00	9,26	1.206
Лишћари	0,00	0,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39	51
УКУПНО:	0,00	0,39	1,58	3,82	3,77	0,09	0,00	9,65	1.257

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m³/ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	3,49	16,84	2,17	0,00	22,50	2.930
Лишћари	0,00	2,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,78	362
УКУПНО:	0,00	2,78	0,00	3,49	16,84	2,17	0,00	25,28	3.292

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	10	61	30	-
Лишћари	-	-	100	0	0	100	-

Категорија 4000 - Изданачке шуме

а) Површина изданачких шума у општини Источни Стари Град износи 204,22 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Буква	22,49	0,00	1,04	2,93	2,27	5,23	0,00	0,00	11,48	2.344
Пл.лишћари	0,42	0,00	0,11	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	44
Ост.лишћари	77,09	0,15	21,80	11,68	5,71	0,00	0,00	0,00	39,34	8.035
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00	0,15	22,96	14,71	7,98	5,23	0,00	0,00	51,04	10.423
УКУПНО:	100,00	0,15	22,96	14,71	7,98	5,23	0,00	0,00	51,04	10.243

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,00	1
Лишћари	2,80	571
УКУПНО:	2,80	572

Категорија 4000 - Изданачке шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела изданачких шума у општини Источно Стари Град износи 4,23 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Ост.лишћари	100,00	0,00	18,91	44,21	0,00	0,00	0,00	0,00	63,12	267
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00	0,00	18,91	44,21	0,00	0,00	0,00	0,00	63,12	267
УКУПНО:	100,00	0,00	18,91	44,21	0,00	0,00	0,00	0,00	63,12	267

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,00	0
Лишћари	4,49	19
УКУПНО:	4,49	19

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 993,72 хектара.

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање – минирани дио категорије

Површина ове категорије износи 34,13 хектара.

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

а) Површина шума неподесних за газдовање износи 593,12 хектара, а укупна површина категорије износи 807,48 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
				0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha								
Смрча	1,98		5,0	0,00	0,15	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	533
Буква	4,55		5,0	0,00	0,49	1,11	0,33	0,00	0,00	0,00	2,07	1.225
Пл.лишћари	1,93		5,0	0,00	0,41	0,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,88	521
Ост.лишћари	91,54		5,0	10,63	13,89	16,44	0,62	0,00	0,00	0,00	41,58	24.664
Четинари	1,98			0,00	0,15	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	533
Лишћари	98,02			10,63	14,78	18,02	0,95	0,15	0,00	0,00	44,53	26.410
УКУПНО	100,00	42		10,63	14,93	18,77	0,95	0,15	0,00	0,00	45,43	26.943

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	24
Лишћари	0,00	0,00	1,63	0,00	0,00	0,00	0,00	1,63	966
УКУПНО:	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67	990

Категорија 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање – минирани дио категорије

Површина ове категорије износи 0,22 хектара.

Узурпације

Површина узурпација у општини Источни Стари Град износи 182,67 хектара.

3.3. Стање шумских комуникација и степен отворености шумскопривредног подручја

Отвореност шума чланом 26. Правилника о елементима и садржају шумскопривредних основа, приказује се дужином јавних и шумских камионских путева који пролазе кроз шуме и шумска земљишта или их тангирају и степеном отворености шумскопривредног подручја и привредних јединица а посебно степеном отворености свих категорија шума. Степен отворености приказује се бројем километара саобраћајница на 1000 хектара, односно бројем метара саобраћајница по једном хектару.

На основу података последњег уређивања шума извршена је инвентура свих постојећих саобраћајница на шумскопривредном подручју и преглед стања је приказан по категоријама шума.

Степен отворености шума по привредним јединицама и за шумскопривредно подручје

Привредна јединица	Путеви који отварају површину (km)						Отвореност km/1000 ha							
	Високе шуме са природном обновом	Високе деградиране шуме	Шумске културе	Изданачке шуме	Површине подесне за пош. и газдовање	Површине неподесне за пош. и газдовање	Укупно	Високе шуме са природном обновом	Високе деградиране шуме	Шумске културе	Изданачке шуме	Површине подесне за пош. и газдовање	Површине неподесне за пош. и газдовање	Укупно
(01) „Жеп-Куштравица“	62,50	-	2,00	-	9,10	5,30	78,90	10,63	-	9,76	-	30,02	47,72	12,10
(02) „Ратак-Деветак“	5,30	-	0,60	-	1,50	-	7,40	5,45	-	12,98	-	75,56	-	7,12
(03) „Ракитница“	5,70	-	4,00	23,80	13,50	0,40	47,40	26,54	-	36,46	10,49	26,59	24,95	15,20
(04) „Ром.-Гласинац“	56,50	-	15,10	6,50	55,00	4,50	137,60	9,48	-	15,91	2,41	22,39	44,91	11,31
(05) „Каљина-Биоштица“	212,00	-	8,80	3,50	32,20	9,50	266,00	15,77	-	16,49	6,02	45,46	29,88	17,06
(06) „Горња Ступчаница“	7,50	-	0,30	-	-	-	7,80	10,46	-	14,81	-	-	-	10,49
(07) „Вогошћа-Булози“	0,50	-	3,50	-	8,50	5,00	17,50	6,32	-	20,81	-	10,71	12,31	11,95
(08) „Вучија Лука“	9,50	-	-	-	-	0,50	10,00	8,81	-	-	-	-	32,51	9,13
(09) „Требевић“	3,70	-	7,90	3,10	2,50	2,90	20,10	13,42	-	33,88	16,22	11,82	7,58	15,54
(10) „Касиндолска ријека“	2,00	-	0,65	5,50	3,20	-	11,35	5,65	-	23,33	8,06	19,93	-	8,26
УКУПНО Ш.П.П.	365,20	-	42,85	42,40	125,50	28,10	604,05	12,60	-	18,69	6,56	24,11	19,19	13,60

III ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ЗА НАРЕДНИ УРЕЂАЈНИ ПЕРИОД

ОБИМ СЈЕЧА У ВИСОКИМ ШУМАМА СА ПРИРОДНОМ ОБНОВОМ ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА, ДЕБЉИНСКОЈ СТРУКТУРИ И КВАЛИТЕТУ

Површина: 28.956,90 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе							Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару								На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0,40	2,34	5,49	14,75	5,95	0,08	29,01	840.046	705.639	24,37
Смрча	0,21	1,80	5,01	14,75	5,30	0,06	27,14	785.832	660.099	22,80
Бијели бор	0,04	0,49	1,10	2,51	0,61	0,00	4,76	137.769	115.726	4,00
Црни бор	0,01	0,10	0,20	0,26	0,22	0,01	0,79	22.841	19.186	0,66
Остали четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12	10	0,00
Буква	0,06	0,19	0,38	1,49	1,66	0,07	3,85	111.463	90.285	3,12
Храст китњак	0,00	0,01	0,01	0,02	0,01	0,00	0,06	1.759	1.425	0,05
Пл. лишћари	0,01	0,02	0,04	0,08	0,13	0,03	0,31	8.850	7.169	0,25
Остали лишћари	0,03	0,21	0,49	0,58	0,07	0,00	1,38	40.082	32.466	1,12
Цер	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,04	1.228	995	0,03
Воћкарице	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	117	95	0,00
Четинари	0,67	4,73	11,80	32,27	12,07	0,15	61,7	1.786.500	1.500.660	51,82
Лишћари	0,09	0,44	0,94	2,19	1,89	0,10	5,65	163.500	132.435	4,57
Укупно	0,76	5,17	12,73	34,46	13,96	0,26	67,35	1.950.000	1.633.095	56,39

Квалитетна структура обима сјеча:

Врста дрвећа	Техничке класе у %			
	1.	2.	3.	4.
Четинари	22.89	38.36	38.20	0.55
Лишћари	8.19	21.16	55.66	14.99

ОБИМ СЈЕЧА У ШУМСКИМ КУЛТУРАМА ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА, ДЕБЉИНСКОЈ СТРУКТУРИ И КВАЛИТЕТУ

Површина: 2.030,07/132,24 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе							Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару								На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0,31	1,23	0,35	0,23	0,05	0,00	2,16	4.381	3.680	1,81
Смрча	0,28	2,17	2,02	2,31	0,34	0,01	7,13	14.471	12.156	5,99
Бијели бор	0,32	4,48	5,29	1,95	0,13	0,00	12,17	24.699	20.748	10,22
Црни бор	0,10	1,52	2,34	1,63	0,08	0,05	5,72	11.611	9.753	4,8
Остали чет.	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,02	37	31	0,02
Буква	0,02	0,09	0,17	0,17	0,02	0,00	0,48	969	785	0,39
Храст китњ.	0,04	0,2	0,36	0,22	0,14	0,00	0,96	1.947	1.577	0,78
Пл.лишћари	0,01	0,03	0,02	0,01	0,00	0,00	0,06	130	106	0,05
Ост.лишћари	0,43	1,12	0,69	0,79	0,14	0,00	3,18	6.446	5.221	2,57
Цер	0,03	0,20	0,39	0,11	0,10	0,01	0,84	1.708	1.383	0,68
Четинари	1,01	9,40	10,00	6,13	0,59	0,06	27,19	55.200	46.368	22,84
Лишћари	0,53	1,63	1,64	1,30	0,40	0,01	5,52	11.200	9.072	4,47
Укупно	1,54	11,03	11,64	7,43	0,99	0,07	32,71	66.400	55.440	27,31

Квалитетна структура обима сјеча:

Врста дрвећа	Техничке класе у %			
	1.	2.	3.	4.
Четинари	12.00	6.18	80.69	1.13
Лишћари	3.87	5.22	62.52	28.39

ОБИМ СЈЕЧА У ИЗДАНАЧКИМ ШУМАМА ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА И ДЕБЉИНСКОЈ СТРУКТУРИ

Површина: 6.453,78 ha

Врста дрвећа	Обим сјеча у m ³ свеукупне дрвне масе								Укупно на цијелој површини	Маса крупног дрвета	
	Просјечно по хектару									На цијелој површини	Просјечно по хектару
	Дебљинске класе у cm										
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
Смрча	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
Бијели бор	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
Црни бор	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00
Буква	0,00	0,12	0,61	1,34	1,53	0,39	0,03	4,01	25.899	20.978	3,25
Храст китњак	0,00	0,07	0,40	0,35	0,21	0,05	0,00	1,08	6.982	5.656	0,88
Племен. лишћари	0,00	0,01	0,07	0,07	0,06	0,00	0,00	0,21	1.387	1.124	0,17
Остали лишћари	0,00	1,61	2,32	1,55	0,43	0,07	0,00	5,99	38.659	31.314	4,85
Цер	0,00	0,21	1,59	2,00	0,67	0,11	0,01	4,57	29.509	23.902	3,70
Воћкарице	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	64	51	0,01
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00
Лишћари	0,00	2,02	4,99	5,31	2,90	0,62	0,04	15,88	102.500	83.025	12,86
Укупно	0,00	2,02	4,99	5,31	2,90	0,62	0,04	15,88	102.500	83.025	12,86

ПЛАН СЈЕЧА ПО ОПШТИНАМА

На основу предходно утврђеног обима сјеча за шумскопривредно подручје по газдинским класама и категоријама шума, разрађен је план обима сјеча по општинама.

Општина (050) - Соколац

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	m ³ /ha		На цијелој површини	m ³ /ha	
Високе шуме са природном обновом	26.107,24	Четинари	1.617.772	61,97	161.777	1.358.929	52,05	135.893
		Лишћари	148.064	5,67	14.806	119.932	4,59	11.993
		Укупно	1.765.836	67,64	176.584	1.478.861	56,65	147.886
Шумске културе	1.776,77/ 86,55	Четинари	45.943	25,86	4.594	38.592	21,72	3.859
		Лишћари	10.301	5,80	1.030	8.344	4,70	834
		Укупно	56.244	31,65	5.624	46.936	26,42	4.694
Изданачке шуме	5.566,80	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	92.685	16,65	9.269	75.075	13,49	7.508
		Укупно	92.685	16,65	9.269	75.075	13,49	7.508
Укупно	33.450,81	Четинари	1.663.715	49,74	166.372	1.397.521	41,78	139.752
		Лишћари	251.050	7,51	25.105	203.351	6,08	20.335
		Укупно	1.914.765	57,24	191.477	1.600.871	47,86	160.087

Општина (021) – Источни Стари Град

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	m ³ /ha		На цијелој површини	m ³ /ha	
Високе шуме са природном обновом	2.009,05	Четинари	125.041	62,24	12.504	105.035	52,28	10.503
		Лишћари	4.338	2,16	434	3.514	1,75	351
		Укупно	129.379	64,40	12.938	108.549	54,03	10.855
Шумске културе	235,75/ 35,38	Четинари	8.939	37,92	894	7.509	31,85	751
		Лишћари	876	3,72	88	710	3,01	71
		Укупно	9.816	41,64	982	8.219	34,86	822
Изданачке шуме	204,22	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	1.845	9,04	185	1.495	7,32	149
		Укупно	1.845	9,04	185	1.495	7,32	149
Укупно	2.449,02	Четинари	133.980	54,71	13.398	112.544	45,95	11.254
		Лишћари	7.060	2,88	706	5.719	2,34	572
		Укупно	141.041	57,59	14.104	118.262	48,29	11.826

Општина (020) – Источно Ново Сарајево

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	m ³ /ha		На цијелој површини	m ³ /ha	
Високе шуме са природном обновом	353,81	Четинари	17.193	48,59	1.719	14.442	40,82	1.444
		Лишћари	635	1,80	64	514	1,45	51
		Укупно	17.828	50,39	1.783	14.956	42,27	1.496
Шумске културе	17,55/ 10,31	Четинари	318	18,11	32	267	15,21	27
		Лишћари	23	1,30	2	19	1,06	2
		Укупно	341	19,42	34	286	16,27	29
Изданачке шуме	682,76	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	7.969	11,67	797	6.455	9,45	645
		Укупно	7.969	11,67	797	6.455	9,45	645
Укупно	1.054,12	Четинари	17.510	17.510	16,61	1.751	14.709	13,95
		Лишћари	8.627	8.627	8,18	863	6.988	6,63
		Укупно	26.138	26.138	24,80	2.614	21.697	20,58

Општина (058) – Хан Пијесак

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	m ³ /ha		На цијелој површини	m ³ /ha	
Високе шуме са природном обновом	486,80	Четинари	26.494	54,42	2.649	22.255	45,72	2.225
		Лишћари	10.463	21,49	1.046	8.475	17,41	847
		Укупно	36.957	75,92	3.696	30.730	63,13	3.073
Укупно	486,80	Четинари	26.494	54,42	2.649	22.255	45,72	2.225
		Лишћари	10.463	21,49	1.046	8.475	17,41	847
		Укупно	36.957	75,92	3.696	30.730	63,13	3.073

ПЛАН ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА

План искоришћавања шума углавном се базира на коришћењу планираног обима сјеча, односно планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручје општине. За наведене уређајне јединице план искоришћавања шума садржи обим и структуру производње шумских дрвних сортимената по врстама дрвећа. Поред наведеног план искоришћавања шума за шумскопривредно подручје као цјелину садржи приказ главних карактеристика технологије искоришћавања која ће се примјењивати и план средстава рада која су потребна за реализацију планиране производње.

С обзиром на могућност кориштења осталих шумских производа, потребно је за шумскопривредно подручје као цјелину утврдити планове: сакупљања љековитог биља, сакупљања јестивих гљива, шумских плодова и др. Овај план садржи врсте и количине производа и приказ услова које је потребно обезбједити за реализацију планиране производње.

План искоришћавања шумских дрвних сортимената

На основу планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручја општина утврђен је обим и структура производње дрвних сортимената по врстама дрвећа за наредни уређајни период. За процјену процентуалног удјела шумских дрвних сортимената у свеукупној запремини планираној за сјечу у наредном уређајном периоду, по техничким квалитетним класама и дебљинским класама у високим шумама, служе сортиментне таблице на бази укупне дрвне масе и масе крупног дрвета. Сортиментне таблице су објављене у раду «Таблице таксационих елемената високих и изданаčkih шума у СР Босни и Херцеговини», В.Матић, et.al., Сарајево, 1980. За дату врсту дрвећа и техничку класу стабала, из таблица се директно читавају процентуални удјели појединих врста шумских сортимената, по дебљинским класама. Множењем прочитаних процената са запремином дрвета и дјелењем са 100, добијају се количине појединих врста шумских дрвних сортимената (m^3) који се могу израдити из планираног обима сјеча, одређене врсте дрвећа, техничке класе и дебљинске структуре.

Поменуће таблице служе за процјену удјела шумских дрвних сортимената јеле, смрче и букве. Недостају сортиментне таблице за бијели бор, црни бор, али при изради шумскопривредних основа за бијели и црни бор могу се користити сортиментне таблице израђене за смрчу, водећи рачуна о дебљини коре код борова у односу на смрчу.

Удио сортимената се може утврдити и на основу сортиментних таблица на бази крупног дрвета, што значи да се помоћу првих и других сортиментних таблица добијају исте количине сортимената, у првом случају израчунате на бази запремине свеукупне дрвне масе, а у другом на бази запремине крупног дрвета.

Користећи предходно наведене сортиментне таблице на бази свеукупне дрвне масе утврђен је асортиман дрвних сортимената по категоријама шума и укупно за шумскопривредно подручје као цјелину.

Структура етата по сортиментима, односно добијени проценти учешћа појединих сортимената у укупном обиму сјеча су просјечне вриједности за ширу категорију шума.

**Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума
за шумскопривредно подручје**

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
Ф	0,47	8.397	0,89	1.455	9.852
Л	0,00	0	0,89	1.455	1.455
ПТ ₁	16,03	286.376	3,20	5.232	291.608
ПТ ₂	27,42	489.858	8,05	13.162	503.020
ПТ ₃	6,49	115.944	12,33	20.160	136.103
ТТ	4,05	72.353	0,00	0	72.353
Јамско дрво	7,65	136.667	0,00	0	136.667
Ситно техничко дрво	0,73	13.041	0,00	0	13.041
Целулозно дрво	8,34	148.994	18,01	29.447	178.441
Огревно дрво	0,00	0	30,34	49.606	49.606
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,18	1.271.631	73,71	120.516	1.392.147
Отпадак	28,82	514.869	26,29	42.984	557.853
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	1.786.500	100,00	163.500	1.950.000

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ ₁	4,98	2.749	0,64	72	2.821
ПТ ₂	15,04	8.302	2,97	333	8.635
ПТ ₃	3,55	1.960	5,65	633	2.592
ТТ стубови	8,09	4.466	0,00	0	4.466
Јамско дрво	20,87	11.520	0,00	0	11.520
Ситно техничко дрво	3,07	1.695	0,00	0	1.695
Целулозно дрво	10,76	5.940	17,16	1.922	7.861
Огревно	0,00	0	37,93	4.248	4.248
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66,36	36.631	64,35	7.207	43.837
Отпадак	33,64	18.569	35,65	3.993	22.563
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	55.200	100,00	11.200	66.400

Структура етата по сортиментима за изданацке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ2	-	-	2,90	2.973	2.973
ПТ3	-	-	3,00	3.075	3.075
Целулозно дрво	-	-	24,00	24.600	24.600
Огревно	-	-	38,40	39.360	39.360
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	68,30	70.008	70.008
Отпадак	-	-	31,70	32.493	32.493
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	100,00	102.500	102.500

Структура дрвних сортимената свих категорија шума на шумскопривредном подручју

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
Ф	0,46	8.397	0,52	1.455	9.852
Л	0,00	0	0,52	1.455	1.455
ПТ ₁	15,70	289.125	1,91	5.304	294.429
ПТ2	27,05	498.160	5,94	16.468	514.628
ПТ3	6,40	117.904	8,61	23.868	141.772
ТТ	4,17	76.819	0,00	0	76.819
Јамско дрво	8,05	148.187	0,00	0	148.187
Ситно техничко дрво	0,80	14.736	0,00	0	14.736
Целулозно дрво	8,41	154.934	20,19	55.969	210.903
Огревно дрво	0,00	0	33,63	93.214	93.214
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,04	1.308.262	71,33	197.733	1.505.995
Отпадак	28,96	533.438	28,67	79.470	612.908
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	1.841.700	100,00	277.203	2.118.903

Структура дрвних сортимената по општинама

Општина: (050) – Соколац

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
Ф	0,47	7.604	0,89	1.318	8.921
Л	0,00	0	0,89	1.318	1.318
ПТ ₁	16,03	259.329	3,20	4.738	264.067
ПТ ₂	27,42	443.593	8,05	11.919	455.512
ПТ ₃	6,49	104.993	12,33	18.256	123.250
ТТ	4,05	65.520	0,00	0	65.520
Јамско дрво	7,65	123.760	0,00	0	123.760
Ситно техничко дрво	0,73	11.810	0,00	0	11.810
Целулозно дрво	8,34	134.922	18,01	26.666	161.589
Огревно дрво	0,00	0	30,34	44.923	44.923
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,18	1.151.530	73,71	109.138	1.260.668
Отпадак	28,82	466.242	26,29	38.926	505.168
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	1.617.772	100,00	148.064	1.765.836

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ ₁	4,98	2.288	0,64	66	2.354
ПТ ₂	15,04	6.910	2,97	306	7.216
ПТ ₃	3,55	1.631	5,65	582	2.213
ТТ стубови	8,09	3.717	0,00	0	3.717
Јамско дрво	20,87	9.588	0,00	0	9.588
Ситно техничко дрво	3,07	1.410	0,00	0	1.410
Целулозно дрво	10,76	4.943	17,16	1.768	6.711
Огревно	0,00	0	37,93	3.907	3.907
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66,36	30.488	64,35	6.629	37.116
Отпадак	33,64	15.455	35,65	3.672	19.128
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	45.943	100,00	10.301	56.244

Структура етата по сортиментима за изданацке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ2	-	-	2,90	2.688	2.688
ПТ3	-	-	3,00	2.781	2.781
Целулозно дрво	-	-	24,00	22.244	22.244
Огревно	-	-	38,40	35.591	35.591
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	68,30	63.304	63.304
Отпадак	-	-	31,70	29.381	29.381
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	100,00	92.685	92.685

Општина: (058) – Хан Пијесак

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
Ф	0,47	125	0,89	93	218
Л	0,00	0	0,89	93	93
ПТ ₁	16,03	4.247	3,20	335	4.582
ПТ2	27,42	7.265	8,05	842	8.107
ПТ3	6,49	1.719	12,33	1.290	3.010
ТТ	4,05	1.073	0,00	0	1.073
Јамско дрво	7,65	2.027	0,00	0	2.027
Ситно техничко дрво	0,73	193	0,00	0	193
Целулозно дрво	8,34	2.210	18,01	1.884	4.094
Огревно дрво	0,00	0	30,34	3.174	3.174
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,18	18.858	73,71	7.712	26.571
Отпадак	28,82	7.636	26,29	2.751	10.386
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	26.494	100,00	10.463	36.957

Општина: (021) – Источни Стари Град

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
Ф	0,47	588	0,89	39	626
Л	0,00	0	0,89	39	39
ПТ ₁	16,03	20.044	3,20	139	20.183
ПТ ₂	27,42	34.286	8,05	349	34.635
ПТ ₃	6,49	8.115	12,33	535	8.650
ТТ	4,05	5.064	0,00	0	5.064
Јамско дрво	7,65	9.566	0,00	0	9.566
Ситно техничко дрво	0,73	913	0,00	0	913
Целулозно дрво	8,34	10.428	18,01	781	11.210
Огревно дрво	0,00	0	30,34	1.316	1.316
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,18	89.004	73,71	3.198	92.202
Отпадак	28,82	36.037	26,29	1.140	37.177
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	125.041	100,00	4.338	129.379

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ ₁	4,98	445	0,64	6	451
ПТ ₂	15,04	1.344	2,97	26	1.370
ПТ ₃	3,55	317	5,65	49	367
ТТ стубови	8,09	723	0,00	0	723
Јамско дрво	20,87	1.866	0,00	0	1.866
Ситно техничко дрво	3,07	274	0,00	0	274
Целулозно дрво	10,76	962	17,16	150	1.112
Огревно	0,00	0	37,93	332	332
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66,36	5.932	64,35	564	6.496
Отпадак	33,64	3.007	35,65	312	3.319
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	8.939	100,00	876	9.815

Структура етата по сортиментима за изданачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ2	-	-	2,90	54	54
ПТ3	-	-	3,00	55	55
Целулозно дрво	-	-	24,00	443	443
Огревно	-	-	38,40	708	708
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	68,30	1.260	1.260
Отпадак	-	-	31,70	585	585
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	100,00	1.845	1.845

Општина: (020) – Источно Ново Сарајево

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
Ф	0,47	81	0,89	6	86
Л	0,00	0	0,89	6	6
ПТ ₁	16,03	2.756	3,20	20	2.776
ПТ2	27,42	4.714	8,05	51	4.765
ПТ3	6,49	1.116	12,33	78	1.194
ТТ	4,05	696	0,00	0	696
Јамско дрво	7,65	1.315	0,00	0	1.315
Ситно техничко дрво	0,73	126	0,00	0	126
Целулозно дрво	8,34	1.434	18,01	114	1.548
Огревно дрво	0,00	0	30,34	193	193
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	71,18	12.238	73,71	468	12.706
Отпадак	28,82	4.955	26,29	167	5.122
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	17.193	100,00	635	17.828

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ1	4,98	16	0,64	0	16
ПТ2	15,04	48	2,97	1	49
ПТ3	3,55	11	5,65	1	13
ТТ стубови	8,09	26	0,00	0	26
Јамско дрво	20,87	66	0,00	0	66
Ситно техничко дрво	3,07	10	0,00	0	10
Целулозно дрво	10,76	34	17,16	4	38
Огревно	0,00	0	37,93	9	9
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66,36	211	64,35	15	226

Отпадак	33,64	107	35,65	8	115
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100,00	318	100,00	23	341

Структура етата по сортиментима за изданачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНТАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ2	-	-	2,90	231	231
ПТ3	-	-	3,00	239	239
Целулозно дрво	-	-	24,00	1.913	1.913
Огревно	-	-	38,40	3.060	3.060
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	68,30	5.443	5.443
Отпадак	-	-	31,70	2.526	2.526
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	100,00	7.969	7.969

План коришћења осталих шумских производа

У наредном уређајном периоду потребно је истражити могућности сакупљања и производње осталих шумских производа, те у оквиру извођачких пројеката покушати плански организовати ову производњу.

Откупне цијене осталих шумских производа омогућавају (уз добру организацију, рационално сакупљање, сушење, дистрибуцију) додатну зараду у шумарству. Свакако да се бављење пословима на сакупљању, сушењу, доради и дистрибуцији љековитог биља, шумских плодова, гљива и осталог, захтјева озбиљан стручан и организован рад, па у том смислу треба сачинити посебан програм који би углавном обухватио:

- избор комерцијалних врста љековитог биља, гљива и осталих шумских производа са којима располаже шумскопривредно подручје,
- избор локације за откуп и ускладиштење и
- израда организације и систематизације радних мјеста.

Искоришћавањем осталих шумских производа, пружа се могућност упошљавања инвалида рада и радника са преосталом радном способношћу, којих у свим организационим дијеловима предузећа има релативно доста.

У складу са законском регулативом на овом шумскопривредном подручју може се вршити:

- сакупљање разних шумских плодова,
- сакупљање љековитог биља,
- сакупљање јестивих гљива и
- производња сјемена из сјеменских састојина

Економска вриједност која се би се остварила производњом осталих шумских производа није безначајна. Посебан значај ова дјелатност има по питању рјешавања технолошких вишкова, као и запошљавање нове радне снаге у оквиру шумског газдинства.

Потенцијалне могућности коришћења љековитог биља

Основ животне средине на овом шумскопривредном подручју чине природни ресурси шумског дрвећа, грмља и приземне вегетације. Они заједно као шумски екосистем представљају значајну природну, а у исто вријеме и производну категорију која је од општег и посебног интереса за привредни развој овог подручја.

У складу са законском регулативом за наредних 10 година потребно је предвидјети динамику коришћења ових природних ресурса. План коришћења љековитог и ароматичног биља углавном ће зависити од слједећих фактора:

- распрострањеност, бројност и учесталост љековитог и аромаричног биља,
- способност репродукције, односно степен учесталости и обнове и
- бројност функција и непосредна корист од љековитог и ароматичног биља.

При последњем уређивању шума није вршено утврђивање бројности љековитог биља на репрезентативним узорцима, али је евидентирана учесталост и распрострањеност на основу окуларног запажања. На основу ових података запажена је и дјелимично утврђена појава следећих врста љековитог и ароматичног биља, приказана у наредној табели:

Латински назив	Народни назив	Употреба дијелова
<i>Hypericum perforatum L.</i>	Кантарион	Стабло и цвијет
<i>Pulmonaria officinalis L.</i>	Плућњак	Стабло и лист
<i>Allium ursinum L.</i>	Дивљи лук	Стабо и гомољ
<i>Fragaria vesca L.</i>	Дивља јагода	Плод и коријен
<i>Achillea millefolium</i>	Хајдучка трава	Стабло и цвијет
<i>Thymus serpyllum L.</i>	Мајчина душица	Стабло и цвијет
<i>Asperula odorata</i>	Лазаркиња	Стабло и цвијет
<i>Rubus hirtus w.et.k.</i>	Купина	Корјен, стабло и плод
<i>Juniperus communis</i>	Смрека, вења	Плод
<i>Crataegus monogyna L.</i>	Глог	Плод
<i>Erythraea centaurium</i>	Кичица	Стабло и цвијет
<i>Corylus avellana L.</i>	Љеска	Плод
<i>Atropa belladonna</i>	Велебиље, буника	Стабло и лист
<i>Urtica dioica</i>	Коприва	Коријен и лист
<i>Valeriana officinalis</i>	Одољен	Коријен
<i>Sambucus nigra</i>	Базга	Цвијет и лист
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Боровница	Плод и лист

Поред ових врста постоје и многе друге, али овдје смо издвојили само оне које су запажене као чешће. Наведене биљне врсте налазе се на њиховим природним стаништима и јављају се појединачно или у већим групама. Познато је да биљке у току године не садрже исте количине љековитих материја, већ се њихов садржај у току њиховог раста и развоја мјења. Тако се лист сабира у току цвјетања, дакле у вријеме када садрже највише активних материја. Подземни дијелови биљака, а посебно коријен вади се у јесен, на крају вегетационог периода, када је садржај активних материја највећи.

Без детаљне хемијске анализе и лабораторијског испитивања љековитих својстава љековитог биља, не могу се правилно утврдити вриједности и љековита својства наведеног биља. Односно, прије него што се приступи сакупљању љековитог биља потребно је урадити припремне радове као што су:

- избор комерцијалних врста љековитог биља,
- избор локације за откуп и ускладиштење,
- избор локације за подизање сушаре и
- начин транспорта до прерађивача.

Корисне врсте гљива и њихове производне могућности

Потенционалне могућности сакупљања и производње јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, научно нису довољно истражене. Међутим, заступљеност јестивих гљива на овом подручју је значајна, што је уочено приликом последњег уређивања шума.

Користећи научне радове и објављену стручну литературу, утврђено је дјелимично потенцијал јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, те у зависности од категорије шума приказале се највредније врсте у следећој табели:

Преглед јестивих гљива на шумскопривредном подручју	
Латински назив	Народни назив
<i>Boletus edulis</i> Bull.	Прави, јесенски вргањ
<i>Boletus aestivalis</i> Poul.	Прољетни, мрежаста вргањ
<i>Cantharellus cibarius</i> Fr.	Лисичарка
<i>Lactarius piperatus</i> L.	Мљечница, Папрена мљечница
<i>Amanita caesarea</i>	Благва
<i>Macrolepiota prominens</i>	Бијела сунчаница
<i>Morchella conica</i>	Смрчак
<i>Russula</i> sp.	Краснице

Прије него што се приступи сакупљању јестивих гљива, треба да упознамо отровне гљиве, као што су зелена пупавка (*Amanita phalloides*), која се јавља најчешће у храстовим и буковим шумама. Поред ње на овом подручју постоји могућност присуства отровног вргања, *Boletus satanus* (лудара, бљутавка), који се најчешће јавља у буковим и храстовим шумама. Њено природно станиште су најчешће приморски крајеви, али може се јављати и у континенталном подручју.

Зелена пупавка узрокује око 95 % свих тровања од стране гљива са смртоносним исходом. Први знаци тровања уочавају се касно, зато је љубитељима гљива потребно организовати стручна и научна предавања, о начину сакупљања и детерминацији јестивих гљива.

Материјална корист од организованог сакупљања гљива је велика и позната, па је зато потребно урадити квалитетне програме у циљу коришћења ових природних потенцијала.

ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА

Врста шумскоузгојних радова

Полазећи од стања шума и циљева газдовања шумама на овом шумскопривредном подручју предвиђене су следеће врсте шумскоузгојних радова:

- **Пошумљавање садњом садница**

- ✓ у високим шумама са природном обновом у циљу комплетирања природне обнове и
- ✓ у шибљацима и голетима подесним за пошумљавање.

- **Њега шумских култура**

Њега шумских култура обухвата све активности на њези култура које ће бити подигнуте у наредном уређајном периоду, као и у класама старости шумских култура испод 1/5 опходње.

- **Попуњавање шумских култура**

Врше се ако је неуспјех пошумљавања послије прве године од оснивања већи од 20% или ако су се посушиле саднице у већој групи на некој површини у култури, а попуњавање шумских култура планира се до 10 % пошумљених површина. Стварне површине за попуњавање утврдиће се према записницима Комисије за колаудацију.

- **Њега природних састојина**

Њега природних састојина обухвата све прореди у развојним фазама од летвењака до зрелих састојина за сјечу по принципу позитивне селекције. Њега природних састојина проводи се редовним сјечама у оквиру предвиђеног система газдовања.

- **Природно обнављање састојина**

Узгојне мјере које се изводе у фази процеса природног обнављања шума са циљем да се на сјечини обезбједе повољни услови за клијање сјемена и развој подмлатка.

- **Њега природног подмлатка**

Њега природног подмлатка проводи се освјетљавањем у циљу разређивања прегустог склопа и регулисања састава састојине и уклањањем приземне флоре и жбуња и сјечом фенотипски лоших и оштећених јединки.

Обим шумскоузгојних радова

Обим шумскоузгојних радова планиран је на основу следећих елемената:

- У високим шумама са природном обновом у циљу комплетирања природне обнове на укупној површини од 119,24 хектара потребно је извршити пошумљавање садњом одговарајућих садница. Попуњавање се планира на 10 % површине што износи 11,92 хектара, а њега садница након пошумљавања на 119,24 хектара.
- Обим радова на њези шумских култура обухвата површину постојећих шумских култура испод таксационог прага на укупној површини од 132,24 хектара, и шумске

културе које се планирају подићи средствима проширене репродукције у наредном уређајном периоду на укупној површини од 300,00 хектара.

- Радови у проширеној репродукцији шума обухватају пошумљавање површина поделених за пошумљавање и газдовање на 300,00 хектара.

У складу са предњим констатацијама планиране су следеће врсте и обим шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје, за газдинске класе и привредне јединице:

План шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје

Врста рада	Планирано (ha)	
	За 10 година	Просјечно годишње
Пошумљавање садњом садница	419,24	41,92
Попуњавање пошумљених површина	41,92	4,19
Њега новоподигнутих шумских култура	419,24	41,92
Њега постојећих култура испод таксационог прага	132,24	13,22
Природна обнова	2.883,77	288,37
Њега природног подмлатка	2.883,77	288,37

ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА

Шуме као најважнији природни екосистем, стално су изложене утицају штетних биотских и абиотских утицаја. Ако желимо сачувати основне вриједности шума на шумскопривредном подручју, треба обратити велику пажњу на заштиту и чување шума, јер су оне подложне опасностима од пожара, биљних болести, напада штетних инсеката и др. Појава ових штетних фактора у протеклом уређајном периоду значајно је утицала на здравствено стање шума на овом подручју.

Дакле, потребно је благовремено проводити прореди, санитарне сјече, успостављање шумског реда, стално постављање контролних стабала и клопки.

Поред наведеног важно је напоменути штете изазване од стране човјека, гдје се примјеном тешких трактора јављају оштећења на стаблима и шумском земљишту. Али, примјеном оптималних средстава рада при извлачењу дрвних сортимената, те кретањем машина само по пројектованим тракторским влакама, ове штетне последице се свде на разумну мјеру.

Глобална заштита шума и шумског земљишта у складу са законском регулативом је приоритетна и обавезујућа мјера при управљању и газдовању са природним ресурсима и осталим потенцијалима на подручју. У наредном уређајном периоду проводиће се како превентивне тако и репресивне мјере с основним циљем очувања шумских и других екосистема у што бољем здравственом и природнијем стању.

Врсте шумских штета и мјере заштите

Шуме на овом подручју представљају објекте од посебног друштвеног значаја и интереса, те њихова заштита и чување су приоритетне мјере у наредном уређајном периоду. Успјешна заштита шума и шумског земљишта може остварити примјеном научних, у пракси провјерених метода заштите шума и шумског земљишта.

План заштите и чувања шума утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План обухвата обим мјера и радова на превентивној и репресивној заштити од бројних и у дјеловању удруже-них штетних фактора. Полазећи од досадашњих причињених штета и оних које се могу очекивати у наредном периоду, приказани су сљедећи планови заштите шума и шумског земљишта:

- заштита шума од штетног дјеловања човјека,
- заштита шума од стоке и дивљачи,
- заштита шума од биљних болести, инсеката и других штеточина,
- заштита шума од елементарних непогода и
- заштита шума од пожара.

Планом су утврђени организациони, материјални и кадровски услови који ће се обезбједити за извршење плана заштите и чувања шума на овом шумскопривредном подручју.

Заштита шума од штетног дјеловања човјека

Чување шума потребно је организовати као превентивну мјеру, да би се сачувала национална добра од отуђивања. Да би се спријечиле бесправне сјече и отуђивање дрвних сортимената, у складу са законском регулативом (Закон о шумама) потребно је урадити програм заштите и чувања шума, те у том смислу оформити чуварску службу. Ово Шумско газдинство, као и сва газдинства у оквиру Јавног предузећа има већ организовану чуварску службу.

Чуварска служба неопходна је у смислу наведеног закона, да се спријечи пустошење шума, сјеча шума која није одобрена као редован вид обнављања шума, крчење шума, забрани пашарење, жирење, брст, кресање грана, ако шумскопривредном основом није другачије одређено.

Грађани и правна лица која нанесу штету шумама дужни су управљачу шума надокнадити штету према оштетном цјеновнику. Штете настале дјеловањем човјека у претходном уређајном периоду су доста велике и износиле су 1.950.409,47 КМ, и то је један од разлога за што квалитетније организовање и контролу рада чуварске службе на овом подручју.

Заштита шума од стоке и дивљачи

Чланом 62. став 1. Закона о шумама прописано је: „Паша у шумама у својини Републике није дозвољена“. Став 2. истог члана закона каже: „Ако не постоји опасност од угрожавања функција шуме, укључујући биодиверзитет, корисник шума и шумског земљишта у својини Републике може издати дозволу за пашу, односно жирење, осим за пашу и брст коза, у случајевима:

- када је висина дрвећа таква да им стока не може наносити штету,
- гдје се не врше мелиорациони радови у шумама,
- у којима није у току вјештачко или природно подмлађивање шума,
- гдје се шуме не налазе на земљишту подложном развијавању вјетром, клизању,
- да шуме нису оштећене од пожара и
- да шуме нису издвојене као сјеменски објекти или резервати природе“.

Став 5. истог члана закона каже: „Корисник шуме и шумског земљишта у својини Републике има право наплате пашарине по цјеновнику“

Приступ стоке на пашу, односно жирење и појила кроз дијелове шума у којима није одобрена паша, дозвољен је само за то одређеним путем. Путеве за приступ и прогон стоке на пашу, односно жирење и појило, одређује и обиљежава управљач шума.

Међутим, штете од стоке су све мање, а то је последица све мањег броја становника у руралним подручјима, тако да овај проблем и није посебно изражен.

Узгајањем, заштитом, ловљењем и коришћењем дивљачи у шумама у својини Републике Српске, у складу са ловнопривредним основама бави се корисник ловишта, коме је ловиште дато на коришћење. У шуми се могу узгајати само оне врсте дивљачи и у оном броју који не смета правилном газдовању шумама. Повећањем и побољшањем исхране и здравственог стања дивљач у шуми чини незнатне штете, а у супротном причињава велике штете на једногодишњим избојцима младих биљака које користи за исхрану.

Овдје је потребно наставити са праксом узгоја, заштите, ловљења и коришћења дивљачи у складу са ловнопривредном основом, а све у циљу заштите како дивљачи тако и шума односно шумских култура.

Штете од дивљачи на овом подручју су релативно мале или нису евидентиране.

Заштита шума од инсеката и биљних болести

Биљне болести могу бити проузроковане различитим штетним факторима. Према њиховој природи болести се дијеле у двије категорије:

- Болести које изазивају абиотички фактори (физичке, хемијске и механичке природе). То су непаразитске и неинфективне болести.
- Болести које узрокују биотички фактори (гљиве, биљни и животињски организми). Ово су паразитске или инфективне болести.

У непаразитске или неинфективне болести убрајају се сви поремећаји који настају утицајем климатских и едафских фактора (температура, свјетлост, влага, отровни гасови, хранљиве материје и др.). Паразитске или инфективне болести већином изазивају: гљиве, бактерије, вируси, нематодe, паразитске цвјетнице и неке биљке. Најчешће болести паразитског поријекла јесу оне које проузрокују гљиве. Ове болести се називају микозе. Затим по значају долазе болести које проузрокују бактерије (бактериозе) и најзад болести које изазивају вируси (виروزе). Постоји још категорија болести које проузрокују разне паразитне цвјетнице, ове болести се називају фанерогамне болести.

Мјере борбе против биљних болести могу бити превентивне и репресивне. Превентивним мјерама или мјерама профилаксе спречава се појава неке болести.

Репресивне мјере могу бити ерадикативне и куративне, а примјењују се послије појаве болести. Ерадикативним мјерама уклањају се заражене биљке или њихови дијелови у циљу редукције инокулума. Оне имају широку примјену у пракси због своје једноставности. Куративним мјерама врши се лијечење обољелих биљака.

Мјере борбе могу бити директне и индиректне. Директне мјере су усмјерене непосредно према патогену, док индиректне нису у непосредној вези са узрочником болести.

Методe борбе против болести шумског дрвећа садрже сљедеће мјере: административне, узгојно-техничке, механичке, физичке, хемијске, биолошке и интегралне. Административне мјере односе се на примјену законске регулативе у области заштите биља коју утврђују поједине земље и међународна заједница у циљу заштите биљака од опасних болести. Узгојно-техничке мјере су избор локалитета за гајење одређене врсте дрвећа, избор система газдовања и начина обнове шума, гајење отпорних врста дрвећа, трајање опходње и хигијена објеката. Механичке мјере обухватају одсјецање и уништавање обољелих биљних дијелова или заражених биљака, уништавање биљних органа у којима презимљује паразит, уништавање спороносних органа паразита, уклањање паразита и уништавање прелазних хранитељки. Хемијска средства имају велику примјену и обезбјеђују врло ефикасну превентивну заштиту многобројним врстама биљака од најопаснијих болести.

Најзначајније ентомолошке штеточине на букви су:

Phyllaphis fagi – буквина лисна ваш. При јаком нападу, сисањем сокова долази до сушења младих избојака, карактеристичног повијања листова и обилног лучења медне росе. Нарочито може да буде штетна на сјечинама које се обнављају, као и у расадницима гдје може изазвати и сушење нападнутих биљака.

Cryptococcus fagisuga – буквин штиташ. Насељава одрасла стабла букве. Врло често се јавља у високој бројности, када је стабло букве потпуно прекривено бијелом скрамом, те са дистанце изгледа као да је окречено.

Најзначајније ентомолошке штеточине на смрчи су:

Ips tyrographus – осмозуби смрчин поткорњак. Типична је секундарна штеточина, јер се при нормалној бројности гнијезди искључиво у физиолошки јако ослабљеним, умирућим стаблима, свјеже посјеченим стаблима или неогуљеној сложеној обловини. Када се пренамножи, постаје типична примарна штеточина и тада напада сва стабла.

Pityogenes chalcographus – шестозуби смрчин поткорњак. Секундарна је штеточина и насељава физиолошки ослабљена стабла и свјежу лежавину. Склон је масовним намножењима и тада се убушује у потпуно здрава стабла. Насељава горње партије са тањом кором и дебље гране.

Најзначајније ентомолошке штеточине на јели су:

Pityokteines curvidens – кривозуби јелин поткорњак. За размножавање женке бирају стабла са дебелом кором. Напада стара стабла. Насељава их од врха ка основи. Бира ивична стабла или стабла на чистинама. Секундаран је, али када се пренамножи напада и потпуно здрава стабла из којих се јавља обилно истицање смоле.

Cryphalus piceae – мали јелин поткорњак. За размножавање тражи материјал са тањом кором. Његов напад на старијим стаблима започиње од врха и иде ка основи. Ако је његова бројност у шуми ниска, насељаваће физиолошки ослабљена стабла, најчешће она која су заражена имелом, а ако је бројност висока населиће и потпуно здрава стабла, односно понашаће се као примарна штеточина. Најопаснија је врста поткорњака за стабла у доба летвењака.

Најзначајније ентомолошке штеточине на храстовима су:

Cerambyx cerdo – велика храстова стрижибуба, најрадије напада храст, али се може наћи и у дрвету других лишћара. Развија се у правилу у највреднијем доњем делу дебла. Штете су углавном техничке, али и физиолошке природе.

Scolytus intricatus – храстов поткорњак, типична секундарна штеточина, преноси споре гљива из рода *Ophiostoma*, које изазивају сушење стабала.

Tortrix viridana – зелени храстов савијач, прворазредна штеточина храстових шума. Гусјенице се хране храстовим лишћем лужњака, али и медуница и китњака. Јаја полаже у врхове крошњи и склон је масовним намножењима.

Traumatopoea processionea – храстов четник, изразита штеточина аутохтоних храстова и углавном напада старе храстове шуме. Углавном се јавља са другим дефолијаторима (губаром).

Euptoctis chrysorrhoea – жутотрба, полифагна врста, главне штете чине у пролеће када изгризају пупољке или младе листове. Веома озбиљна штеточина. Имају длачице које жаре.

Lymantria dispar – губар, храни се асимилационим органима готово свих дрвенастих и жбунастих врста, па чак и неких зељастих.

Велики значај као проузроковачи оштећења имају штетни биотички чиниоци међу којима велики значај имају болести проузроковане паразитским гљивама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на букви су:

Nectria galligena – проузрокује вишегодишње, отворене рак ране са концентричним наборима који су по периферији ограничени уздигнутом кором. Плодоносна тијела могу да се констатују у току цијеле године. Масовно расејавање репродуктивних органа је за вријеме влажног прољећа и јесени.

Fomes fomentarius – развија се као паразит или сапрофит. Развија се на дубећим, живим стаблима, а наставља такође деструкцију на обореном дрвету али само док је у шуми и влажно. Представља проблем за природне састојине букве. Дрво на којем су се појавиле карпофоре може се једино користити као огрев.

Trametes gibbosa – развија се на мртвом дрвету лишћара, нарочито на пањевима. Изазива бијелу активну трулеж.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на јели су:

Melampsorella caryophyllacearum – спермагоније и ецидије се јављају на четинама вјештичних метли образованих на стаблима јеле. Вишегодишња мицелија се налази у дрвету стабала јеле и изазива појаву вјештичних метли и тумора. Крајња посљедица развоја гљиве је сушење стабала. Велике штете причињава у природним састојинама јеле.

Viscum album – паразитна цвјетница карактерише се гранама дихотомно разгранатим и дуготрајним лишћем. Жбунови се обично формирају у вршним дијеловима круне и маскирани су околним четинама. Имела смањује физиолошку снагу домаћина, смањује капацитет плодоношења, смањује механичку отпорност стабала, а нападнута стабла имају умањен прираст. Штете су најизраженије на сувим теренима и јужним топлим експозицијама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на смрчи су:

Heterobasidion annosum – Ова гљива је свакако најопаснија патогена гљива која се јавља на четинарима и наноси велике економске штете. Осим на четинарима забиљежена је и на неким лишћарским врстама дрвећа (буква, бреза,...).

Armillaria ostoyae – Ова гљива се развија као паразит или сапрофит на четинарским врстама дрвећа, а посебно је честа на смрчи и јели. Ова гљива узрокује меку, бијелу трулеж корјена, а после неког времена и бијелу трулеж дрвета у основи стабла.

Број паразитних гљива које могу изазивати болест шумског дрвећа на овом подручју је знатно већи, али овдје су наведене најчешће и најопасније врсте које причињавају економске штете или угрожавају опстанак шумског дрвећа. Заштита стабала против већине од наведених паразитних гљива је могућа, али би морала да се врши под строгим надзором стручних лица.

Заштита шума од елементарне неогоде

На овом подручју у току зимског периода могу да се јављају повремено јачи олујни вјетрови који у виду извала и прелома стабала проузрокују велике материјалне штете. Заштита шума од штетног дјеловања вјетра и олује треба обезбједити кроз провођење превентивних мјера у циљу одржавања и побољшања виталности стабала у састојинама и здравственог стања шума. Сва евентуално полумљена и изваљена стабла потребно је што прије из састојине уклонити, јер ова стабла су идеална подлога за насељавање штетних инсеката.

У одраслим шумама снијег не причињава значајне штете, док у младим састојинама са густим склопом и шумским културама снијег и ледена киша проузрокују штете у виду савијања, ломљења и пуцања младих стабалаца. Ове штете се могу спречити благовременим провођењем шумскоузгојних радова у виду чишћења и проређивања младих природних састојина и вјештачки подигнутих шумских култура.

Предузимање заштитних мјера од елементарних непогода углавном се своди на примјену превентивних мјера које се проводе у циљу стварања отпорности састојина на абиотичке штетне утицаје (вјетар, снијег). Стабилност састојина зависи од коефицијента виткости стабала, односно ако стабла имају већу виткост, састојина је нестабилна и угроженија од вјетроизвала и сњегоизвала, па је потребна већа опрезност код извођења сјеча. Коефицијент виткости представља однос између висине и прсног пречника средњег састојинског стабла и може се изразити нумерички.

Заштита шума од шумских пожара

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План заштите шума од пожара регулисан је Правилником о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара. Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику треба да ураде следеће предрадње:

- организовати противпожарну службу,
- поставити потребан број осматрачница или обезбиједити извиђање из ваздуха,
- обезбиједити основна противпожарна средства,
- оспособити противпожарне екипе и снабдети их са опремом и алатом и
- поставити и одржавати противпожарне просјеке у четинарским културама.

Чување односно заштиту шума од пожара, потребно је организовати као превентивну мјеру која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и подузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем заштите шума потребно је организовати адекватну противпожарну службу. У противпожарној служби потребно је према правилнику задужити одговорна лица да се старају о спровођењу плана заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара треба да обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти корисник шума. Да би чување било успјешно, у зависности од купираниости терена, на подручју се постављају осматрачнице које се постављају на узвишењима и које се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре како у шуми тако и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, отпадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране корисника шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности.

Поред чувара шума противпожарна служба, треба да има оспособљене противпожарне екипе, које су снадбјевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју.

Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава од стране шумског газдинства. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство у наредном уређајном периоду неће моћи остварити. Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

На основу досадашњег праћења појава пожара на овом шумскопривредном подручју, потребно је да ШГ „Романија“ Соколац посједује следећу опрему и објекте у циљу заштите шума од пожара:

Утврђени радови и потребна противпожарна опрема				
Врста рада	Површина (ha)	Врста опреме	Количина опреме	Вриједност (KM)
1. Дојава и осматрање		Осматрачнице	6	18.000,00
		Дурбин	6	1.500,00
		Мобилни телефон	18	1.800,00
2. Опрема за гашење пожара		Ватрогасна лопата	26	520,00
		Ватрогасне метле,	121	1.210,00
		Ватрогасни апарати	47	4.700,00
		Крампови	29	290,00
		Леђне прскалице,	14	1.400,00
		Теренско возило,	6	144.000,00
		Сјекире	10	200,00
		Моторне пиле	6	4.800,00
		Прва помоћ	9	180,00
		Металне канте	25	250,00
Грабљице	10	100,00		
УКУПНО:	44.754,33	-	-	178.950,00

Напомена: Шумско газдинство располаже са одређеном противпожарном опремом, а набавка опреме из претходне табеле треба да се усклади са потребама у току наредног уређајног периода. Количина и вриједност опреме су одређени према површини и просјечним тренутним цијенама на тржишту, односно наведене вриједности могу се мијењати у зависности од потреба.

ШГ „Романија“ Соколац у складу са горе наведеним правилником ради сваке године **„План заштите шума од пожара“**. Према томе овдје нећемо дубље улазити у детаље тога плана, него ћемо се само позвати на обавезно придржавање истог.

Поред горе наведеног на овом подручју у последње вријеме се јавља и проблем ерозије земљишта. Ерозија земљишта представља испирање и одношење најситнијих и најплоднијих честица из растресите подлоге. Ерозија земљишта је природан процес који се може убрзати неконтролисаним сјечом шума и погрешним коришћењем земљишта. Услјед оваквих поступака долази до убрзане ерозије, која је веома озбиљан и неповратан процес.

Ерозија помјерања маса дешава се када дође до великог изливања кише или приликом земљотреса и тада долази до одроњавања земљишта. Сва брдовита подручја под нагибом већим од 15° су подложна овој врсти ерозије. Ово је најчешћи облик ерозије на брдовитим подручјима и у будућности је потребно актуелизовати и овај проблем.

ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА

План инвестиција односи се на шумскопривредно подручје као цјелину и обухвата:

- План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камионских путева.
- План изградње осталих објеката потребних за реализацију планова шумскопривредне основе.
- План набавке механизације и друге опреме инвестиционог карактера.
- План осталих инвестиционих улагања.

План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камионских путева

Према подацима посљедњег уређивања шума на овом шумскопривредном подручју постигнута је отвореност камионским путевима од 13,60 km/1000 ha. Да би се у наредном периоду могла рационалније користити примјена савремених машина, поред изградње камионских тврдих путева сходно финансијским средствима шумског газдинства потребно је да се изгради оптимална мрежа тракторских влака. На тај начин постигла би се већа отвореност и рационалност рада при примјени савремене технологије и механизације у шумарству. Оптимална отвореност шума и шумског земљишта је предуслов за квалитетно остваривање свих зацртаних планова газдовања, а прије свих планова сјече, који се морају проводити на читавом подручју, а не само на отвореним дијеловима подручја.

У циљу повећања отворености подручја камионским тврдим путевима у наредних десет година сходно финансијским могућностима планирана је изградња сљедећих камионских путева:

Привредна јединица	Назив пута	Преглед одјељења које комуникација отвара	Дужина /km/
(01) „Жеп-Куштравица“	Лијепа раван-Липовац	71/2 и 72/3	2,00
	Рамчићи- Брезјак	108/3, 110/1 и 110/2	1,50
(02) „Ратак-Деветак“	Друмове-59-и одјел	59	1,00
(04) „Романија-Гласинац“	Синановац-Долине	49, 50, 46 и 52	1,50
	Саице-Плане кота 1170	16, 17 и 8	2,00
	Нула- одјел 125	125, 124 и 126	1,00
(05) „Каљина-Биоштица“	Рајковићи-Вртаче	105/1, 106/1, 106/2 и 107	2,00
СВЕГА:			11,00

Просјечна цијена изградње шумских камионских путева на подручју Шумског газдинства износи око 72.500,00 КМ по километру шумског камионског пута и узета је као просјек цијене остварене у претходном периоду. Укупно цијена коштања изградње 11,00 километара путева према горе наведеном просјеку износи око 797.500,00 КМ, односно просјечно годишње око 79.750,00 КМ.

План набавке механизације и друге опреме инвестиционог карактера

Према члану 37. Закона о шумама, "Послове извођења радова у шумарству могу обављати предузећа и друга правна лица која су регистрована за послове искоришћавања шума и услужне дјелатности у шумарству и која посједују лиценцу издату од надлежног Министарства".

Назив инвестиције	Годишњи износ (КМ)
Набавка опреме за заштиту шума	17.895,00
Набавка опреме за шумскоузгојне радове и трошкови пошумљавања	145.255,00
Инвестирање у информациони систем	-
СВЕГА	163.150,00

Структура и просјечне цијене опреме за заштиту шума дате су у претходним табелама. Опрема за шумскоузгојне радове и трошкови пошумљавања обухватају: пошумљавање садњом садница, попуњавање шумских култура, њега култура испод таксационог прага и потребна средства рада за ове радове. Све цијене наведених радова су узете као просјек цијена из претходног периода.